

МУЗИКА

ЗА ПЕТИ КЛАС

ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

Диляна Мичева
Любомира Христова
Пепа Запрянова

издателство
УЗкуства

МУЗИКА за 5. КЛАС
общообразователна подготовка
КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

- © Дияна Иванова Мичева – автор
© Любомира Георгиева Христова – автор
© Пепа Христова Запрянова – автор
© Кирил Мавров – художник на илюстрациите
© Кирил Мавров – дизайн и оформление
© Издателство „Изкуства“, 2017
ISBN 978-619-7243-29-1

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод	4
Учебна програма по музика	4
Учебно време	4
Учебно съдържание	4
Съдържание на музикално-образователния процес	5
Допълнителна информация към темите	8
Композитори	10
Традициите по света	12
Сюита	13
Песни за изпълнение	15
Произведения за слушане	16
Речник на непознатите думи	18
Примерно годишно разпределение	19
Учебна програма по Музика за 5. клас	44
Методически насоки за работа с учебника	52
Приложение /нотен материал/	94

УВОД

Музикалното образование в 5. клас поставя началото на нов етап от развитието на учениците. Общуването с музика е предпоставка за усъвършенстване на социалните умения и отношения. Водещ подход в музикалното образование е дейностният. Той се проявява в комплексното функциониране на трите основни музикални дейности – възприемане, изпълнение и съчиняване. Овластяването на музикална информация, на система от понятия и знания са пряко свързани с произтичащи основни музикални дейности.

Системата за музикалното образование е демократична. Учителят е свободен да избира собствен методически модел, да променя музикалния материал.

Важна част при обучението по музика са използването на мултимедийни технологии – използването на готови електронни уроци, както и създавани от учителите нови такива. Електронните уроци дават възможност както за по-добро онагледяване и озвучаване на материала, така и за по-добрата интерактивност на учебния процес.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО МУЗИКА

УЧЕБНО ВРЕМЕ

Хорариум по учебен план: общообразователна подготовка 2 часа седмично – 68 часа годишно. Дава възможност са постигането на добри резултати в музикално-образователния процес, като се имат в предвид и други важни фактори – подготовката на учителите, условията на училището, регионалните особеност и др.

Съгласно разпределението на часовете според учебната програма на МОН уроците биват:

Уроци за нови знания	24 часа
Уроци за упражнения	20 часа
Уроци за преговор	7 часа
Уроци за обобщение	4 часа
Уроци за контрол и оценка	3 часа
Уроци за наблюдение в извънучилищна среда	10 часа

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

- Начален преговор – преминава в съкратена форма курса за нотна ограмотяване, осмисляне на принципите на формообразуване и изучаваните в 1-4 клас понятия, като: мелодия, ритъм, метрум, размер, динамика, тембър, темпо и др., музикални инструменти и оркестри и др.

- Новото учебно съдържание има своя структура, в която сравнително голям дял заема раздел „**Български музикален фолклор**“. Запазва се изучаването на три фолклорни области – тези от Южна България – Тракия, Пирин, Родопите. При усвояване на всяка от областите е предвидено да се научат по 4-5 народни песни, да се слушат изтъкнати певци и инструменталисти, да се играят някои песни на хоро. Разположението на фолклорния материал в учебника е примерно. Учителят сам може да прецени мястото на учебното време в разпределението. В този раздел е и другата голяма тема „Фолклорна музика и обредност“, застъпена в учебника чрез преговор на обичаите – Коледа, Сурва, Кукери, Лазаруване и Великден. За всеки обичай са предвидени песни за изпълнение и музика за слушане, както и възможност репертоара на учениците от тези празници да бъде използван за общоучилищни празници и тържества.

- В тема „**Първите български композитори**“ е представено творчеството на композиторите: Никола Атанасов, Маестро Георги Атанасов, Панайот Пипков, Емануил Манолов, Добри Христов. За всеки композитор са предвидени както песни за изпълнение, така и произведения за слушане.
- „**Музикални форми и жанрове**“ – всяка музикална форма е озвучена с песен и произведение за слушане, с графично онагледяване и възможност за затвърждаване и обобщаване на знанията и уменията на учениците.
- „**Музикални инструменти и състави**“ – предлага както преговор на изучавани до 4 клас музикални инструменти, така и нови, запознава учениците с видовете оркестри които образуват групите музикални инструменти. Тембрите на инструментите и характерната звучност на всеки от оркестрите учениците могат да прослушат от предвидените към уроците музикални примери – фрагменти, които да анализират, съпоставят, отгатват и пр.
- Тема „**Вокални състави**“ – дава възможност учениците да се запознаят с видовете вокални формации, които са онагледени добре в учебника и озвучени с подходящи за учениците музикални примери.
- „**Музиката на официалните празници**“ – припомня на учениците с подходящи, емблематични песни и произведения предвидените в учебната програма празници – Нова година, Трети март, 24 май, 1 ноември.
- „**Популярна музика и популярна култура**“ дава ориентир на учениците в тенденциите и традициите на българската поп музика – изпълнители, песни, музикални инструменти.

Изисквания към очакваните крайни резултати:

1. Важно място е изграждането на художествена чувствителност към музиката – учениците да откликват емоционално на образността на музиката, което е обвързано с асоциативната активност, музикално-слуховия опит, предпочитанията и интересите на петокласниците. Измерването на този компонент е твърде условно, но би могло да се приеме, че учениците се:
  - справят във висока степен ако самостоятелно, съдържателно и в съответствие с образността на музиката изказват мнение и отношение, изразяват чрез рисунка, движение или друга творческа дейност.
  - справят в средна/задоволителна степен ако с помощта и насоките на учителя откриват, определят съдържателната образност на произведенията за слушане, пеене и съчиняване.
  - ниска степен – ако оценката на ученика не съответства на образността и конкретно поставените задачи
2. Практическата проверка на постигнатите резултати – музикални тестове, в които отново трябва да има равнища на знания, умения и компетентности и тестове без прозвучаване на музика.

СЪДЪРЖАНИЕ НА МУЗИКАЛНО-ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС

Общуването с музика е насочено към постигане на положителен емоционален фон, на съпреживяване, на атмосфера близка до неформалното общуване, изразяване на отношения на заинтересованост и добронамереност.

Общуването в пети клас се реализира най-вече чрез пеенето. То е доминираща музикална дейност, поради възрастта на учениците и обхваща около 2/3 от реалното учебно време. Целта е не просто формални и умозрителни вокални занимания, а формиране на певческа работа, която да носи белега на професионално музициране, в което се съчетава хорова, групова и индивидуална работа (например при изучаването на музикално-фолклорните области песните се разучават по слух, някои от тях по ноти, играят се на хоро, комбинират се в китки, съчиняват се мелодии в народен дух или съпровод с детски музикални инструменти). Песните са подбрани внимателно, за да бъдат достъпни, интересни и „запеваеми“ от петокласниците:

- Песни, които трябва да знае всеки българин – народни и възрожденски песни, някои стари училищни песни, Химн на Република България и Химн на Св. св. Кирил и Методий.
- Атрактивни съвременни песни и песни с танцуваелен характер, които да провокират желанието на учениците за пеене.

- Типични народни песни от трите изучавани в 5. клас фолклорни области – Родопска, Пиринска и Тракийска

В учебника по музика са включени достатъчно песни. Учителят сам може да подбере кои ще научи с ученици и те ще бъдат част от репертоара на класа, кои да се използват за слушане и пр.

По отношение на изпълнителската дейност сме предложили разнообразни ритмични упражнения, които поставят ученика в активна творческа позиция – използването на съпровод на ръце и крака, на детски музикални инструменти. Освен, че подпомага процеса на обучение по отношение овладяването на ритъма и метрума, този вид дейности носят позитивен емоционален заряд. Опитът ни сочи, че учениците с удоволствие се включват в реализирането на подобни упражнения и по-лесно научават темите или произведенията съпроводжани с детски музикални инструменти или други способности.

В учебника сме предложили следните варианти за съпровод с използването на ръце и крака:

Общуването с музика чрез възприемане на музика е обвързано с различни цели, които учителят си поставя – нотна грамотност, развитие на певчески умения, проследяване на изразни средства и формообразуващи принципи и др. Главната педагогическа цел при всички случаи си остава постигане на художествено-образна чувствителност, съпреживяване, пробуждане на музикална отзивчивост. Музикалният материал запознава учениците с творчеството на първите български композитори: Емануил Манолов, Добри Христов, Панайот Пипков, Никола Атанасов, Маестро Георги Атанасов и Александър Морфов. В учебника са включени както произведения от съкровищницата на световната музикална култура на композитори като Волфганг Амадеус Моцарт, Йозеф Хайдн, Лудвиг ван Бетовен, Михаил Иванович Глинка, Николай Римски – Корсаков, Пьотр Илич Чайковски и др, така и на по-малко познати за широката аудитория, но в същото време интересни композитори като Саверио Меркаденте, Франц фон Супе, Карл Нилсен, Виторио Монти и др.

Възприемането на музика изисква да бъдат затвърждавани уменията и навиците за слушане на музика, за вслушване и изслушване от начало до край на музикално произведение в зависимост от предварително поставената цел.

При въвеждането на знания от областта на теорията сме се ръководили от учебната програма за 5 клас, одобрена от МОН. Новите понятия са въведени след предварително натрупани слухови представи, като сме се постарали да бъдат обяснени възможно най-достъпно и кратко.

В пети клас продължава усъвършенстването на уменията за сравняване, обобщаване и класификация на музиката чрез различни подходи, един от които е колекционирането на музикални творби по тематика, интонации, принципи на формообразуване и др. Би могло учениците да изработят обложка на компактдиск, видео или грамофонна плоча на слушано в час произведение или извън училище – компютърно или като рисунка, да се предложи колекциониране на пощенски марки или картички от поредиците „Първите български композитори“ или „Народни носии“, да се състави пътеводител за концерт или програма за концерт и пр. По този начин се проверяват интересите, знанията, характерът на творческите способности, осъществяват се интегративните връзки с другите предмети изучавани в пети клас като български език и литература,

информационни технологии, изобразително изкуство, предприемачество, история и цивилизация и др..

В учебник по музика сме включили задачи за съчиняване на музика и съчиняване на съпровод с детски музикални инструменти. Практиката ни показва, че това могат да бъдат дейности в които учениците са много активни, емоционални, дейности в които се предлагат интересни решения и в които децата много се радват когато сполучат.

Музикално-образователния процес предполага висок стандарт на професионална подготовка и квалификация на учителя. Неговият облик и неговите качества се вграждат в учебния процес, така както личността на твореца в творбите му.

Учителят по музика трябва да бъде взискателен към точното интониране и метроритмично заучаване, както и към художествено изпълнение на песенния репертоар. Необходимо е да проявява толерантност към предпочитанията на учениците относно хитовите песни, изпълнители и групи, чиято мода преминава бързо. Наред с това той трябва да покаже, че има музика, която надживява времето и се слуша с интерес, макар да е писана преди сто и повече години.

В учебника са предложени следните рубрики:

песни за изпълнение

**музикални произведения
за слушане**

нови знания

♪ въпроси и задачи

**допълнителна
информация**

проект

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ КЪМ ТЕМИТЕ

Уйлям Томс (1803 – 1885) е бил усърден колекционер и издател на английски умотворения, дебютирал със своя тритомник *Early Prose Romances*, който включва историите за Фауст и Робин Худ. Тази страст към разказването на истории го прави много подходящ за кръстник на народното творчество и през 1846 година той изковава думата фолклор в писмо до литературното списание „Атенеум“. Той заявява, че древното народно наследство и устно творчество „ще бъдат описани по-подходящо чрез добра саксонска съставка, *folk-loge* – познанията на народа“. Терминът включва народните сказания, балади и традиции, често предавани устно от поколение на поколение. По времето, когато жанрът получава името си, най-популярните му творби вече са публикувани. Братя Грим издават първите си приказки за деца през 1812 година и днес сборникът им с приказки е преведен от родния им немски на повече от 100 езика. Много от най-популярните и значими литературни творби са повлияни от фолклора. Несъмнено по времето на Шекспир повечето от театралните пиеси са комбинация от инвенцията на автора, импровизирания диалог между актьорите и сюжетни линии, взети от фолклора. Много от сюжетните акценти в Крал Лир например, са добре познати истории от Европа. На Уйлям Томс може и да му е липсвала творческата искра да направи собствен принос към жанра, но той не е забравен от любителите на фолклора. През 1946 година, при отбелязването на столетие от изковаването на думата от Томс, Дънкан Емрих припомня на света значението му в тримесечното списание „Калифорнийски фолклор“: „Ние сме фолклористи само благодарение на Томс. А можехме да бъдем „демологисти“, „митографи“, „демопсихолози“ или „антропсихолози“.

Изпълнението на 333 родопски каба гайди, което звуча на 16 май в НДК, е признато за рекорд на Гинес, съобщи БТА.

Изпълнители на рекордната родопска сюита са 333 гайдари от Смолян, Рудозем, Златоград, Асеноград, Пловдив и София. Сюитата с продължителност 9 минути и 13 секунди съчетава 8 родопски песни и е в изпълнение на каба гайда, която се среща само в Родопите.

Родопчани създадоха „101 каба гайди“ и в Ню Йорк. Звукът на родопската гайда се преподава в българското училище в Ню Йорк, съобщи създателят на оркестър „101 каба гайди“ в Смолян Костадин Илчев. Съставът отвъд океана е наречен „101 KABA GAIDI-New York“ и е основан от смолянчани в Америка.

Ансамбъл „Родопа“ Смолян е създаден през 1960 г., за да събира, запазва и популяризира уникалния песенно-инструментален фолклор на Родопска планина. Трите здраво споени формации – народен хор, оркестър и танцов състав, поднасят със специфично стилово изпълнение, наситено с багри, многогласие и ритми.

Роженският събор има над стогодишна традиция. Първият събор е организиран през 1898г. Идеята е дадена от отец Ангел Инджов – свещеник в с. Соколовци. Днес символ на събора е самобитният гайдарски оркестър „Сто каба гайди“, основан през 1961г. Гайдарите, които вземат участие в оркестъра, са от различни родопски села. Подобни събори се провеждат в много краища на Родопите.

Националният събор на българското народно творчество „Копривщица“ се провежда от 1965 г. Съборът популяризира по невероятен начин българския народен фолклор, като събира на едно място певчески и танцови ансамбли от цялата страна. На първото си издание между 12 и 15 август край Копривщица са се събрали над 4000 народни певци, танцьори, изпълнители на музикални инструменти и др. Той се провежда на всеки пет години.

Фолклорен събор „Пирин пее“ е създаден през 1962 година. Той представя уникалното фолклорно наследство на Пирин. Провежда се в местността Предела на всеки четири години.

Иво Папазов – Ибряма е музикант-кларинетист, прославил българският фолклор в много държави по света. През 2005 г. печели наградата на публиката на престижните награди за World Music на Радио 3 на английската ББС и я посвещава на сънародниците си. През същата година става лице на България за първия рекламен клип за страната, който се завърта по европейския телевизионен канал Euronews и в който звучи неговата мелодия „Носталгия“.

През 60-70 те години на 20 век в България възникват сватбарските оркестри, които изпълняват народна музика музика с по- съвременно звучене. В съставът им се включват и класически инструменти като кларинет, цигулка, саксофон и др. Едни от най – известните оркестри са „Канари“, Козари“ „Марица“.

Песента „Ясен месец“ е Химна на Странджа планина написан като въстанически марш от войводата и деец Яне Попов. Текстът бързо придобива полулярност и песента става химн на тракийската революционна борба и на Странджа

*Ясен месец веч изгрява
над зелената гора.
в цяла Странджа роб запява
песен нова юнашка.*

За първи път мелодията на „Ясен месец“ се изпълнява по Радио София през 1953 година от народния странджански певец Сава Попсапов, родом от село Бръшлян

Само в Родопите расте Орфеевото цвете. То цъфти в края на месец май и дарява хората с вечно здраве и безсмъртие

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ВЪПРОС/ЗАДАЧИ КЪМ УЧЕНИЦИТЕ:

- Били ли сте на фолклорен събор или фестивал?
- Слушали ли сте „на живо“ каба гайди ? Може ли да опишете Вашето преживяване?
- Направете си „мини“ фолклорен събор в клас. Подберете желаещи да участват в тях и подберете подходящи изпълнения, определете водещи и поканете гости.
- В коя от посочените фолклорни области е вашето населено място?
- Участвали ли сте във фолклорни празници от вашия край?
- Познавате ли известни народни певци или инструменталисти?
- Знаете ли народни песни и можете ли да ги изпълните пред класа?

- Потърсете информация за други български музиканти, които успешно съчетават различни видове музика- фолклор и класика, фолклор и джаз и др.

КОМПОЗИТОРИ

1. Пьотр Илич Чайковски – Симфония № 4, част 4 – За слушане

Руският композитор Пьотр Илич Чайковски е автор на 6 симфонии; оперите “Евгений Онегин”, “Дама Пика” и др.; три балета „Лебедово езеро, „Лешникотрошачката“ и „Спящата красавица“; концерта за пиано и оркестър; концерт за цигулка и оркестър; пиеси за пиано, много романси.

2. **Дико Илиев** е композитор, музикант и диригент, създател на много хора – прави, еленини, дайчови и др, на маршове и валсове за духов оркестър.

3. Васил Казанджиев „Картини от България“

Васил Иванов Казанджиев е един от най-известните у нас и в чужбина български композитори.

Автор е на много произведения – симфонии, инструментални концерти, хорови творби, музика към филми: „Боянския майстор“, „Шибил“, „Рицар без броня“ и др.

„Картини от България“ е произведение, което дава възможност публиката веднага да усети българското звучене.

Заглавия на частите говорят сами за себе си: „Рилски манастир“, „Велико Търново“, „Гайди“, „Скоропоговорка“, „Селска песен“, „Кукерски танц“. Музиката естествено ни пренася във величествените Рилски манастир и Царевец, а „Селска песен“ и „Гайди“ с разказите на Елин Пелин.

4. Цветан Радославов

Музиката и текста на песента „Горда Стара планина“ са написани от Цветан Радославов (1863-1931). Той е поет, художник, преводач и учител. Създава песента като студент, пътувайки от Лайпциг към България, за да вземе участие в Сръбско-българската война“ (1885 г.). През 1964 г. песента се използва за основа на Химна на Република България – „Мила Родино“.

5. Химн на Св. св. Кирил и Методий

Музика: Панайот Пипков

Текст: Стоян Михайловски

История на химна

„Малко дни преди 11 май (ст. ст.) на 1900-1901 учебна година имах час по пеене в един от третите класове на Ловечкото V-о класно мъжко училище „Йосиф I-й“, гдето учителствах за първи път и първа година. Един от учениците се бе навел над някакъв учебник и четеше с увлечение напечатаното в него стихотворение на Св. св. Кирил и Методий от именития наш мислител и поет Стоян Михайловски. Още непреполовил бисерните му куплети, в главата ми прозвуча вече вдъхновена от тях музика. Пред черната дъска се мъдреха тебеширени късчета. Написването на музиката за четири еднородни гласа не трая повече от петнадесет минути. След първото ѝ изпяване в хор, удари звънецът, но

учениците – мнозина от които бяха и певци в ръководения от мен ученически църковен хор – станаха прави и ме помолиха да прекараме междучасието в неколккратно изпяване на новата песен. Те дори не изчакаха моя отговор и запяха с такава сила на прелели от възторг детски гласове, че всичкия шум от настъпилото междучасие заглъхна. Учители и ученици се трупаха пред вратата на класа, за да слушат каквото не бяха чули до тоя ден.“

6. Лерой Андерсон е американски композитор на леки концертни произведения, много от които изпълнени от Бостънския поп оркестър. Описват го като „един от най-великия американски майстори на забавна оркестрова музика“. Сред най-известните му произведения са пиесите „Разходка с шейна“, „Синкопирано с часовник“, „Валс на котките“, Концерт за пишеща машина и оркестър и др.

7. Йохан Щраус

Йохан Щраус — син (1825—1899) — „кралят на валса“, е изтъкнат австрийски композитор, цигулар и диригент. Израснал е в музикално семейство, баща му и брат му са също много известни творци. Валсовете и оперетите са жанрове, с които се свързва името на Й. Щраус. В неговото творчество валсът придобива разцвет, а първата пиеса в този жанр създава на шестгодишна възраст. Щраус изгражда съчиненията си върху основата на народната музикална традиция.

8. Карл Нилсен

Карл Август Нилсен е датски музикант, диригент и цигулар, широко признат като най-известният композитор на страната си. Автор на инструментални концерти – за цигулка и оркестър, кларинет и оркестър, флейта и оркестър, 6 симфонии, хорови произведения – песни и кантати, опери – „Саул и Давид“, камерна музика.

9. Йозеф Хайдн е роден на 31 март 1732 г. в австрийското село Рорау. От дете е близо до народната музика, песните и танците, което оставя отпечатък в творчеството му. Учи във Виена – столицата на Хабсбургската империя и главен център на музикалния живот по онова време.

През 1761 г. е назначен за капелмайстор на личния оркестър на унгарските принцове Естерхази – един от най-добрите за времето си и работи за тях в продължение на 30 години. Композиторът печели голяма популярност в Англия и е удостоен с почетна докторска степен по музика от Оксфордския университет. Хайдн е давал уроци по музика на Лудвиг ван Бетховен. През 1781 година се среща с двадесет и петгодишния Моцарт, възхищава се от таланта му и високо оценява творбите му. Умира на 31 май 1809 г. във Виена.

Творчеството на композитора обхваща всички музикални жанрове, но за историята на музиката той олицетворява симфонията и струнния квартет. Написал е 104 симфонии, образци в класическата си форма – състоят се от 4 части като започват с мелодия (музикална тема), която се развива през цялата симфония. По-известни симфонии са: № 45 „Прощална“, № 101 „Часовникът“ и др. Струнният квартет на Хайдн обединява 4 инструмента – две цигулки, виола и виолончело, които свирят в ансамбъл или си подават реплики. На този голям музикант дължим още 24 опери, 10 оратории и кантати, 12 меси, 125 триа, 52 сонати за пиано, 50 инструментални концерти за различни инструменти с оркестър.

10. Лудвиг ван Бетовен

Немски композитор и пианист, един от най-видните представители на Виенската класическа школа и на музикалното изкуство през 18 в. От 1792 живее във Виена, където концертира като пианист до загубването на слуха си. Автор е на 9 симфонии (последната с хор във финала, по Ф. Шилер), 5 концерта за пиано и оркестър, Концерт за цигулка и оркестър, операта „Фиделио“, Тържествена меса, 32 сонати за пиано и др.

ТРАДИЦИИТЕ ПО СВЕТА

Елхови лес

*Елхови лес, елхови лес,
ти имаш накит прелест.
Сияеш вечно в цвят зелен
и в летен зной, и в зимен ден.
Елхови лес, елхови лес,
ти имаш накит прелест.
Елхови лес, елхови лес,
за тебе пеем ние днес.
Елхите ти на Рождество
за нас създават тържество.
Елхови лес, елхови лес,
за тебе пеем ние днес.
Елхови лес, елхови лес,
ти нас даряваш с младост.
Със своята зеленина
изпълваш с радост ти света.
Елхови лес, елхови лес,
ти нас даряваш с младост.*

Историята на коледното дърво. Тя е сред най-разпространените традиции, свързани с празнуването на Рождество Христово. Представлява украсяване на вечнозелено иглолистно дърво – най-често от рода ела. За първи път елхата става коледно дръвче в Германия. На върха на коледната елха стои голяма звезда, която символизира пътеводната звезда, показала пътя на тримата мъдреци при раждането на Иисус Христос. От германските обичаи дошъл и този, елхата да се украсява с играчки, светлини и под елхата да се оставят много подаръци.

Франц Грубер (1787—1863) е австрийски композитор на църковна музика, хоров диригент, органист и учител. На 24 декември 1818 г. като основен учител в Арнсдорф композира песента по текст, създаден същата година от помощник-свещеника Й. Мор (1792—1848). „Тиха нощ, свята нощ“ е съчинена за коледната литургия през Бъдната нощ (24 срещу 25 декември) на католическата черква в Оберндорф и е изпълнена за първи път само часове след композирането ѝ. Едва ли двамата автори са предполагали, че песента им ще има такава съдба.

Историята на **новогодишните концерти на Виенската филхармония** датира от 1939 г., като първият Новогодишен концерт се провежда на 31 декември в навечерието на новата 1940 г. Диригент на първия “истински” новогодиден концерт на 1 януари 1941 г. е дългогодишният ръководител на Виенската филхармония Клеменс Краус. Концертната празнична програма задължително включва произведения от композиторите от фамилия Щраус. Традиционно всеки новогодиден концерт завършва с валсът „На хубавия син Дунав“ и Радецки марш, при който публиката пляска в такт. Много телевизии по света излъчват този концерт, включително и Българската национална телевизия.

ДОПЪЛНИТЕЛЕН МАТЕРИАЛ ПО ТЕМАТА „СЮИТА“

Сюита „Шехерезада“ – Фрагмент от 1 част –

<https://www.youtube.com/watch?v=aJ6fjMslcg8>

Музика: Николай Римски – Корсаков

Замислена е по сюжета на „1001 нощ“

Морето и корабът на моряка Синбад

Разказ на принц Календер

„Принцът и принцесата

Празник в Багдат

Въпроси:

- Определете характера на темата
- Обърнете внимание на звучността на оркестъра и характеризирайте
- Каква е ролята на цигулката

Приказки от хиляда и една нощ“ (известни също като **„Приказки на Шехерезада“**), е сборник от народни приказки от Близкия Изток и Южна Азия.

Общото за всички варианти и издания на „Хиляда и една нощ“ е разказа за владетеля Шахриар и неговата съпруга Шехерезада, принудена да разказва всяка нощ нови и нови приказки. Броят на нощите и приказките в различните варианти на сборника е различен. Сред най-известните приказки са „Аладин и вълшебната лампа“, „Али Баба и четиридесетте разбойника“, „Пътешествията на Синбад Мореплавателя“.

Музиката от сюита „Шехерезада“ е използвана от английската рок-група „Дийп Пърпъл“, словашката група „Колегиум музикум“, използва се във филми като „Малката русалка“. Музика от „Шехерезада“ е бил използван в церемонията по закриването на Зимните олимпийски игри в Сочи през 2014 г.

„Аладин“ е американски анимационен филм. Режисиран е от Джон Мъскър и Рон Клемънтс, и е базиран на приказката „Аладин и вълшебната лампа“ от „Хиляда и една нощ“. Филмът излиза на 25 ноември 1992 г. Неговите продължения са съответно „Аладин и завръщането на Джафар“, анимационният сериал Аладин и „Аладин и царят на разбойниците“.

https://www.youtube.com/watch?v=GXBDvzz_jC8

Песента с български текст <https://www.youtube.com/watch?v=v-6e-x8F2kw>

РАБОТА ПО ГРУПИ. ТВОРЧЕСКИ ЗАДАЧИ:

1. Съставете сюити от репетоарни песни.

- Сюита „Светът е музика“
- Сюита „Китна Тракия“
- Сюита „Родопска приказка

2. Обобщение – музикални форми – работа по групи

Разделете класа на четири отбора. На работен лист всеки отбор трябва да изпълните следните задачи:

- Да запише с графичните и буквени обозначения музикалната форма, за която отговаря отборът.
- Да запише заглавието и автора на учено произведение или песен в тази музикална форма.
- Да се изслуша музикалните произведения, като отбележи на работния си лист кой музикален откъс/загадка се отнася за неговата задача.

Музикална загадка № 1 – пример за еднodelна форма

Музикална загадка № 2 – пример за проста двуделна форма

Музикална загадка № 3 – пример за проста триделна форма

Музикална загадка № 4 – пример за рондо форма

3. Творческа задача:

Музикален софтуер за нотопис – Muse Score – <https://musescore.org/bg>

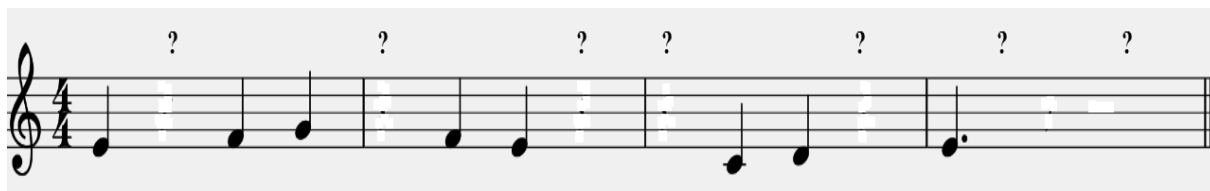
1. Разпознайте се с музикалния редактор. Запишете нотите по височина от „до“ под петолинието до следващата нота „до“. Прослушайте записа! Запишете файла на своя компютър.

2. „Стани композитор“ – запишете върху петолинието ноти по избор. Прослушайте записа. Ако ви харесва го запишете на компютъра си.

3. Предложете свой съпровод с музикални инструменти! (барабанче, клавиеси, дайре, маракаси) за втория дял от химна на Европа.

4. Опитайте се да запишете предложението си с музикалната програма. Прослушайте записа и запишете файла.

5. Разгледайте внимателно нотния текст на „Ода на радостта“. Кой ноти са пропуснати? Запишете ги с помощта на програмата Muse Score

ПЕСНИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Отново е 15-ти – музика Хайгашод Агасян, текст Анета Мутафова
На моста на Авиньон – френска популярна песен
Из „Тема с вариации“ – музика Волфганг Амадеус Моцарт
Как всичко се върти – музика Жанина Янкулова, текст Мая Дългъчева
Празнична песен – музика Милена Добрева, текст Ваньо Велчев
Тудоро ле, черноока – народна песен
Бабина игра – музика Красимир Милетков, текст Радой Киров
Рипни, Калинке – *народна песен от Родопите*
А бре юначе каматно – *народна песен от Родопите*
Черешка е цвет цветила – *народна песен от Родопите*
Ден на народните будители – музика Кр. Милетков, текст Анг. Жекова
На поле брезичка растяла – руска народна песен
Сен Мартен – френска песен
Царят на певците – музика Маестро Г. Атанасов, текст Цоньо Калчев
Либели ми са лъгали – народна песен от Тракия
Бре, де се е чуло, видяло – народна песен от Тракия
Събрали са се момите – народна песен от Тракия
Синджир, бяло Раде ле – народна песен от Странджа
Снощи си минах, мале ле, край селото – народна песен от Странджа
Нанко, болярино – народна песен от Тракия
Рождество – музика Добри Христов, текст Елин Пелин
Бяла Коледа – музика и текст Стефан Диомов
Еленко, моме маленко – народна песен от Пирин
Китчице, буйна лобода – народна песен от Пирин
Ръчай, поръчувай, моме – народна песен
Ах, м̀ори, м̀оме – народна песен от Пирин
Химн на Република България – музика и текст Цветан Радославов
Хич не ми пука – музика Хайгашод Агасян, текст Недялко Йорданов
Лунна пътека – музика Жанина Янкулова, текст Мая Дългъчева
Канон – музика Емануил Манолов
Родна реч – музика Добри Христов, текст Ран Босилек
Ой Лазаре – народна песен
Чи са тези дворове – народна песен
Провикна се здравец – народна песен
Зана ми мома хубава – народна песен от Тракия
Химн на Св. св. Кирил и Методий – музика П. Пипков, текст Ст. Михайловски
Дена слиза от горица – народна песен
Ваканция – музика Хайгашод Агасян, текст Анета Мутафова

ПРОИЗВЕДЕНИЯ ЗА СЛУШАНЕ

Из „Карнавал на животните“ – Камий Сен-Санс

Валс „Фантазия“ – Михаил Глинка

Балет „Ромео и Жулиета“ – Сергей Прокофиев

Танго „Роксан“

Полетът на бръмбара – Николай Римски-Корсаков

Приспивна песен – Волфганг Амадеус Моцарт

Из „Картини от една изложба“ – Модест Мусоргски

Ехо – Орландо ди Ласо

Излел е Дельо хайдутин – народна песен от Родопите

Бела съм, бела, юначе – народна песен от Родопите

Сворнато хоро

Право хоро

Химн на народните будители – Добри Христов

Симфония № 4, IV част – Пьотр Илич Чайковски

Чардаш – Виторио Монти

Симфония № 94, II част – Йозеф Хайдн

Ръченица – Добри Палиев

Концерт за кларинет и оркестър ла мажор – Волфганг Амадеус Моцарт

Концерт за обой и оркестър – Доменико Чимароза

Концерт за флейта и оркестър – Саверио Меркаданте

Концерт за тромпет и оркестър – Йозеф Хайдн

Из „Картини от една изложба“ – Мусоргски/Равел

Концерт за валдохорна – Волфганг Амадеус Моцарт

Увертюра към операта „Леката кавалерия“ – Франц фон Супе

Съдбата нам е отредила – Маестро Георги Атанасов

Пайдушко хоро – Дико Илиев

Женала е дюлбер Яна – народна песен от Тракия

Овчарска мелодия – Никола Ганчев

Керченска ръченица – Никола Атанасов

Право старозагорско хоро – Минчо Недялков

Трите пъти – Теодосий Спасов

Джиновско хоро – Оркестър „Зорница“

Тракийска ръченица

Прочу се Странджа планина – народна песен от Странджа

Нестинарско хоро – Стойко Георгиев

Буенек – Костадин Варимезов

Ярешко хоро – Никола Ганчев

Коледарско хоро

Елате всички предани – коледна песен от XVII век
Разходка с шейна – Лерой Андерсон
Дунавско хоро – Дико Илиев
Сюита „Аладин“ – Карл Нилсен
Сюита № 2 – „Бадинера“ – Йохан Себастиан Бах
Дивертименто/струнен оркестър – Волфганг Амадеус Моцарт
Соната за виола – Йоханес Брамс
„Лебедът“ из „Карнавал на животните“ – Камий Сен-Санс
„Слонът“ из „Карнавал на животните“ – Камий Сен-Санс
Планино Пирин – народна песен
Арап, Ширто, Джангурица, Малешевско хоро
Кукерски танц – Иван Варимезов
Из „Картини от България“ – Васил Казанджиев
Из балет „Лешникотрошачката“ – Пьотър Илич Чайковски
Арабеска – Клод Дебюси
Астурия – Исак Албенис
Валс „Минутка“ – Фредерик Шопен
Танцуващата котка – Лерой Андерсън
Радецки марш – Йохан Щраус-баща
Хор на момчетата
Хор „Гусла“
Ансамбъл „Полифония“
Формация „Аква-Делия“
Народен хор „Космически гласове“
Каква мома видях, мамо – Емануил Манолов
По райските долини – Емануил Манолов
Дамян танец води – Александър Морфов
Симфония № 1, IV част – Никола Атанасов
Симфония № 9 – „Ода на радостта“ – Лудвиг ван Бетовен
Дена слиза от горица – народна песен
Ритмично движение – Панчо Владигеров
„Ръченица“ из операта „Момчил“ – Любомир Пипков
Валс № 2 – Дмитрий Шостакович
Увертюра из оперетата „Прилепът“ – Йохан Щраус-син

Речник на непознатите думи

алтоне – злато, жълтици
будало – глупаво
бунаро – кладенец
гюзел – хубав
грошове – пари
дюкен – магазин
йотънал – потънал
каматно – хубаво, красиво
керван – корона, върволица
кросно – част от тъкачен стан
лобода – плевел
лю едно – само едно
маргарикъ – наниз от герданче
махано – недостатък
могла – мъгла
моске – мостове
некеш – не искаш
низ – надолу
нине – стопанин, домакин
обракя – обръща
огльода – огледала
оти – защото
папуцето – обувките
пафтите – украсени метални токи
за колани
приега – харесва
рачи – иска
руба – дреха
ръчай – поръчвай
сака – иска
строг – стрък
стройници – годежари
тъонка – тънка
харманята – харман
черночка – черноока
чува – оглежда
шеряна – шарена
юбави – хубави

Утвърждавам: .....

Директор: (име и фамилия)

.....

ЛОГО НА УЧИЛИЩЕТО

ПРИМЕРНО ГОДИШНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО МУЗИКА ЗА 5 КЛАС

Уроци за нови знания	24 часа
Уроци за упражнения	20 часа
Уроци за преговор	7 часа
Уроци за обобщение	4 часа
Уроци за контрол и оценка	3 часа
Уроци за наблюдение в извънучилищна обучаваща среда	10 часа

Годишен хорариум: 68 часа

Изготвил: .....

(име и фамилия)

ПЪРВИ СРОК

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	1		Упражнение	<ul style="list-style-type: none"> Пее песен според възможностите и желанието си. Отговаря на въпроси. Изразява отношение, аргументира предпочитания към песенен и друг репертоар. 		<p>За пеене: „Отново е 15-ти“, музика. Х. Агасян, текст А. Мутаfoва</p> <ul style="list-style-type: none"> Пее според възможностите си песента. Следва указанията на учителя, реагира на диригентските жестове в музикално-изпълнителската дейност. Пресъздава характера на песента. Изразява предпочитания към друг песенен репертоар. 	Портфолио	
2	1	Входно равнище		<ul style="list-style-type: none"> Диагностика на входно равнище (писмена или устна проверка на знания, умения и отношения) 		<ul style="list-style-type: none"> Разпознава музика и елементи на музикалната изразност. Коментира ролята на изразните средства в музиката от различни жанрове и стилове. Различава по състав и тембър изучаваните инструментални състави – симфоничен оркестър, духов оркестър, струнен оркестър, оркестър народни инструменти. 	Входно равнище – музикален тест	
3	2	Изразни средства	Преговор	<ul style="list-style-type: none"> Знае ролята на изразните средства в музиката от различни жанрове и стилове. Определя принадлежност на музикални инструменти към установените в практиката видове и групи. 	Мелодия Тембър	<p>За пеене: „На моста на Авињон“</p> <p>За слушане: „Птичарник“ – Камий Сен Санс</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнява според възможностите си песента. Стреми да пресъздаде ритъма, метрума, темпото. Коментира ролята на изразните средства в музикалното произведение. Участва в обсъждането на музикалното произведение. 		

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
4	2	Метрум, ритъм	Преговор	<ul style="list-style-type: none"> Коментира ролята на изразните средства в музиката от различни жанрове и стилове. Открива по графичен запис изучаваните ритмични групи и тонови стойности. Открива пулсация на 3 и на 4. 	Метрум ритъм	<p>За пеене: „Как всичко се върти“ – Ж. Янкулова, Тема с вариации – Моцарт, „Ромео и Жулиета“ – Монтеки и Капулети; Валс – фантазия, Танго – Роксан;</p> <p>Ритмично упражнение № 1</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнява по слух и по графичен запис изучаваните ритмични групи и тонови трайности. Използва изразните средства – ритъм, мелодия, темпо, тембър, метрум, динамика, като ориентир при разпознаването на музикална творба. 		
5	3	Равноделни размери	Упражнение	<ul style="list-style-type: none"> Усеща метричната пулсация и характера на музиката като жанрови белези. Проследява изразните средства в подходящи музикални творби, коментира ролята им и ги използва като слухова опора при разпознаване. Разграничава право хоро в подходящи примери. 	Размери	<p>За пеене: „Празнична песен“ – М. Добрева</p> <p>Ритмично упражнение № 2</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнява според възможностите си песента, като се ръководи от съпроводя да, общата звучност и указанията на учителя; като се стреми да пресъздаде ритъма, метрума, темпото. Пресъздава характера на песента. Емоционалното преживява изпълнението на песента. 		

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
6	3	Неравноделни размери	Упражнение	<ul style="list-style-type: none"> • Определя размерите и изпълнява правилно 5/8, 7/8а, 7/8 б, 9/8 а. • Усеща метричната пулсация и характера на музиката като жанрови белези. • Разграничава различно звучене на фолклорна музика. 		<p>За пеене: „Тудоро ле черноока“;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ритмични примери; • Разпознава метрума на музика в 5/8, 7/8а, 7/8б, 9/8а – в песни и инструментални мелодии от училищния репертоар. • Изпълнява по слух и по графичен запис изучаваните ритмични групи и тонови стойности. • Разпознава ритмични групи по графично изображение. 		
7	4	Темпо Динамика	Обобщение	<ul style="list-style-type: none"> • Знае ролята на темпото и динамиката в слушани музикални творби 	Темпо Динамика	<p>За пеене: „Бабина игра“</p> <p>За слушане: „Полега на бръмбара“, „Приспивна есен“, „Картини от една изложба“, „Ехо“ – Орландо ди Ласо</p> <ul style="list-style-type: none"> • Участва в обсъждането на музикалните примери като проследява изразните средства в, коментира ролята им и ги използва като слухова опора при разпознаване. • Анализира принципите на формообразуване и ги открива в подходяща музика. • Разпознава по характерна мелодия от репертоара за слушане. 	текущо оценяване – индивидуално, групово (устно изпитване, писмено изпитване, изпълнение на практически задачи)	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
8	4	Български музикален фолклор Родопска фолклорна област	Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> Изпълнява според възможностите си народни песни Разпознава характерни метрични явления – безмезурност. Открива пулсация на 2 и на 3. 	автентичен музикален фолклор безмензурност орнамент двуглас музикални инструменти	<p>За пеене: „Рипни Калинке“</p> <p>За слушане: „Излел е Дельо хайдутин“</p> <ul style="list-style-type: none"> Определя границите на фолклорната област. Илюстрира чрез песен, танц и мелодия характерните особености на родопската народна музика. Анализира характерни едногласни мелодии и познава особеностите на двугласа в областта на град Неделино. 		
9	5		Упражнение	<ul style="list-style-type: none"> Ориентира се в характерните особености на музиката на Родопската фолклорна област. Разграничава оригинален от обработен фолклор. 		<p>За пеене: „А бре, юначе каматно“</p> <p>За слушане: „Бела съм бела юначе“</p> <ul style="list-style-type: none"> Емоционално изпълнява родопски народни песни. Слуша народна музика с определени задачи, коментира въздействието на българския музикален фолклор. 		
10	5		Упражнения	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава по тембър и на външен вид изучените инструменти. Определя размерите и изпълнява правилно 5/8, 7/8 а, 7/8 б, 9/8 а. 		<p>За пеене: „Черешка е цвет цветила“</p> <p>За слушане: Народни хора от родопския край</p> <ul style="list-style-type: none"> Разпознава характерните музикални инструменти в родопската фолклорна област. Определя общото и различното в звученето на каба гайда и гайди от други региони на Европа и света. Коментира музиката на родопските хора и изразява предпочитания. Изпълнява чрез танцови движения любими родопски хора. 	Текущо оценяване	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
11	6		Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> Знае особеностите на безмензурната мелодия. 	безмензурна музика	<p>За пеене: родопски песни</p> <p>За слушане: „Излел е Дельо хайдутин“, „Бела съм бела юначо“</p> <ul style="list-style-type: none"> Различава безмензурна мелодия от метрически организирана. Изражава свои предпочитания към различни родопски песни и аргументира избора си. Коментира същността на оригинален и обработен фолклор. 	работа в час	
12	6	Народни будители	Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> Познава съвременни комуникационни канали за реализация на музикална продукция в публичната сфера. Знае основни начини за търсене, събиране, съхранение, обработка и разпространение на музикална информация. Посочва конкретни творби, свързани с Първи ноември 		<p>За пеене: „Ден на народните будители“ – музика Красимир Милеков</p> <p>За слушане: Химн на народните будители – Д. Христов</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнява според възможностите си песента, като се ръководи от съпровоуда, общата звучност и указанията на учителя; като се стреми да пресъздаде ритъма, метрума, темпото. 	работа в час	
13	7	Формата в музиката	Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> Знае принципите на формообразуване и ги открива в подходяща музика 	проста едноделна форма тема	<p>За пеене: „На поле брезичка растяла“</p> <p>За слушане: „Симфония № 4“, 4 част музика П. И. Чайковски</p> <ul style="list-style-type: none"> Открива простата едноделна форма в музикална творба. 	работа в час	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
14	7		Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> Проследява принципите на формообразуване и ги открива в подходяща музика 	Проста двуделна	<p>За слушане: Сен Мартен, Празнична песен, Монти – Чардаш, Симфония 94 – 2 част Хайдн</p> <p>Съпровод с детски музикални инструменти на тема от Симфония 94</p> <ul style="list-style-type: none"> Знае действието на формообразуващи принципи. Наблюдава повторението и контраста в проста двуделна форма.Свързва определена музика с графични символи. Анализира принципите на формообразуване и ги открива в подходяща музика. 	работа в час	
15	8	Ударни музикални инструменти	Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> Пее според възможностите си авторски песни от училищния репертоар. Проследява изразните средства в подходящи музикални творби, коментира ролята им и ги използва като слухова опора при разпознаване. Разпознава по тембър и на външен вид ударни музикални инструменти. 	динамика тембър ударни инструменти	<p>За пеене: Тема с вариации – Моцарт, Бабина игра – Кр. Милетков</p> <p>За слушане: Полиритмия – Д. Палиев</p> <p>Етюд за ударни музикални инструменти</p> <ul style="list-style-type: none"> Разпознава по тембър и на външен вид ударни музикални инструменти. Отнася ударни музикалните инструменти към съответните подгрупи – определена височина и без височина. Наблюдава и коментира участието на ударните инструменти в определена музикална творба. 	работа в час	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
16	8	Ударни музикални инструменти	Упражнение	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава по тембър и на външен вид ударни музикални инструменти. 		<p>За пеене: Как всичко се върти</p> <ul style="list-style-type: none"> Отнася ударни музикалните инструменти към съответните подгрупи – определена височина и без височина. Наблюдава и коментира участието на ударните инструменти в определена музикална творба 	текущо оценяване	
17	9	Духови музикални инструменти Дървени духови	Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава по звучност и състав различни оркестри, определя принадлежност на музикални инструменти към установените в практиката видове и групи. 		<p>За пеене: Сен Мартен</p> <p>За слушане: Концерт за кларинет – Моцарт, Концерт за обой – Чимароза, Концерт за флейта – Меркаданте</p> <ul style="list-style-type: none"> Разпознава по тембър и на външен вид духови музикални инструменти. Отнася духови музикалните инструменти към съответните групи- дървени и духови. Наблюдава и коментира участието на ударните инструменти в определена музикална творба. 	работа в час	
18	9	Медни духови инструменти	Упражнение	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава по звучност и състав различни оркестри, определя принадлежност на музикални инструменти към установените в практиката видове и групи. 		<p>репертоарни песни</p> <p>За слушане: Концерт за тромпет и оркестър – Хайдн, Картини от една изложба – Бидло – Мусогски, Концерт за валдхорна и оркестър – Моцарт, Увертюра към операта „Леката кавалерия“ – Супе</p> <ul style="list-style-type: none"> Проследява изразните средства в подходящи музикални творби, коментира ролята им и ги използва като слухова опора при разпознаване. 	работа в час	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
19	10	Духов оркестър	Упражнение	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава по звучност и състав различни оркестри, определя принадлежност на музикални инструменти към установените в практиката видове и групи. 		<p>За пеене: Царят на певците – М. Г. Атанасов</p> <p>За слушане: Съдбата нам е отредила – М. Г. Атанасов, Пайдуюшко хоро – Д. Илиев</p> <ul style="list-style-type: none"> Коментира ролята и значението на духовият оркестър в музикално-изпълнителската практика и бита. Анализира изразните средства за постигане на музикално-художествена представа. 	Текущо оценяване	
20	10	Тракийска фолклорна област	Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> Коментира ролята на изразните средства в музиката. Изпълнява според възможностите си народни песни от училищния репертоар. Открива пулсация на 2, 3 и 4. Различава метрично организирана и безмензурна мелодия. Разпознава по тембър и на външен вид изучените музикални инструменти от Тракия. 		<p>За пеене: Либели ми са лъгали, Бре де се е чуло, видяло, Женала е Дюлбер Яна</p> <p>За слушане: Изпълнения на гайда, кавал, гъдулка.</p> <ul style="list-style-type: none"> Определя границите на фолклорната област. Илюстрира чрез песен, танц и мелодия характерните особености на тракийската народна музика. Анализира характерни едногласни мелодии в размер и безмензурни. 	работа в час	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
21	11		Упражнение	<ul style="list-style-type: none"> • Пее според възможностите си народни песни по избор от училищния репертоар • Разпознаване на основни типични белези на музикалния фолклор от Тракия чрез народни песни, инструментални изпълнения и автентичен и обработен фолклор. 		<p>За пеене: Събрали са се момите</p> <p>За слушане: Инструментални мелодии, Ритмичен съпровод</p> <p>Съчиняване на мелодия</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разпознава характерните музикални инструменти в тракийската фолклорна област. Коментира музиката на тракийските хора и изразява предпочитания. Изпълнява чрез танцови движения любими хора. • Анализира изпълнения на автентичен и обработен фолклор, коментира ролята на твореца и изпълнителя във фолклорната практика. 	Практическа дейност	
22	11		Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> • Назоваване на основни типични белези на музикалния фолклор от Тракия. • Песни, инструментален музикален фолклор, хора • Определя размерите и изпълнява правилно 7/8 а, 7/8 б. • Знае основни типични белези на музикалния фолклор от Тракия. • Танцува според възможностите си право хоро и ръченица. 		<p>За пеене: Синджир бяло Раде</p> <p>За слушане: Прочу се Странджа планина, Нестинарско хоро</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изразява отношение към фолклора на Странджа. Коментира уникалните фолклорни практики • Определя и разграничава типичните белези на фолклора от Странджа. • Танцува според възможностите си право хоро, ръченица и др. 	работа в час	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
23	12		Упражнение	<ul style="list-style-type: none"> Интерпретиране на смисъла, значението и спецификата на коледния обред. 		<p>За пеене: Снощи си минах мале ле</p> <p>За слушане: Буенек, Ярешката</p> <ul style="list-style-type: none"> Коментира, сравнява специфичните особености на тракийски и родопски фолклор. 		
24	12	Фолклорен обреден календар Коледа	Упражнение	<ul style="list-style-type: none"> Разпознаване на наричания и народни песни, свързани с Нова година и 		<p>За пеене: Нанко болярино</p> <p>За слушане: Коледарско хоро</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнява емоционално коледарски песни. Анализира и събира коледарски песни и наричания от родния край. Описва Коледа, Бъдни вечер и коледуването. 	Практическа дейност	
25	13	Рождество Христово	Преговор	<ul style="list-style-type: none"> Знае популярни коледни песни от различни страни. Изразява лични предпочитания и изпълнява по избор песни от училищния и/или извънучилищния репертоар. 		<p>За пеене: „Рождество Христово“</p> <p>За слушане: „Елате всички предани“, „Разходка с шейна“</p> <ul style="list-style-type: none"> Пее емоционално коледни песни от цял свят. Изразява отношение към празника чрез лично предпочитание на песни. 	Практическа дейност	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
26	13	Сурвакане	Преговор	<ul style="list-style-type: none"> Обобщаване на знания свързани със същността на обредите Коледа и сурвакане чрез характерни примери. 		<p>За пеене: „Бяла Коледа“</p> <p>За слушане „Дунавско хоро“ – Дико Илиев</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнява според възможностите си коледни песни, като се ръководи от съпровода, общата звучност и указанията на учителя; като се стреми да пресъздаде характера им. 	Текущо оценяване	
27	14	Новогодишен концерт	Наблюдение – проект	<ul style="list-style-type: none"> Знае основни начини за търсене, събиране, съхранение, обработка и разпространение на музикална информация. Знае конкретни творби, свързани с Коледа и Нова година. 		<p>Песни и произведения по избор от училищния и извънучилищния репертоар.</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнява емоционално коледни песни според възможностите си. Използва различни интерпретационни варианти на изпълнение. 	Работа по проект – индивидуално или групово оценяване	
28	14	Новогодишен концерт	Наблюдение – проект	<ul style="list-style-type: none"> Подбира подходяща музика за изпълнение на танци. Познава и използва компютъра като система за възпроизвеждане и запис на звук. Записва музика на дигитален носител. 		За пеене: песни и произведения по избор.	Работа по проект – индивидуално или групово оценяване	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
29	15	Сюита	Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> Знае същността на понятието сюита чрез наблюдаване действието на формообразуващите принципи повторение и контраст. 	сюита	<p>За пеене: „Бяла Коледа“</p> <p>За слушане : Аладин – Карл Нилсен</p> <ul style="list-style-type: none"> Коментира формообразуващите принципи за редуване на частите на сюитата и характерни белези. Открива танците в творчеството на композиторите. Наблюдава повторението и контраста в сюита. 	Работа в часа	
30	15	Сюита	Упражнение	<ul style="list-style-type: none"> Познава характерни белези на музикалните жанрове, принципите за редуване на частите на сюитата. 		<p>За слушане: Бадинера – Бах</p> <ul style="list-style-type: none"> Слуша, наблюдава, анализира части на сюита. Открива танци в творчеството на композиторите. Проследява, коментира, анализира различни аспекти, свързани с музиката в сюитата. Изразява отношение, аргументира се. 	Текущо оценяване	
31	16	Струнни музикални инструменти – лъкови	Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава по звучност и състав различни оркестри, определя принадлежност на музикални инструменти към установените в практиката видове и групи. Разпознава по тембър и на външен вид изучените музикални инструменти. 	струнни инструменти струнен оркестър	<p>За пеене: „Празнична песен“</p> <p>За слушане: Дивертинемнто – Моцарт, Соната за виола -Брамс „Лебедът“, „Слонът“ – Камий Сен-Санс</p> <ul style="list-style-type: none"> Наблюдава и коментира участието на струнните инструменти в определена музикална творба. 	Работа в часа	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
32	16	Пиринска фолклорна област	Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> Разпознаване на основни типични белези на музикалния фолклор от Пирин 		<p>За пеене: „Еленко моме маленко“, За слушане: „Планино Пирин“</p> <ul style="list-style-type: none"> Определя границите на фолклорната област. Илюстрира чрез песен, танц и мелодия характерните особености на традиционната народна музика. Анализира характерни едногласни и мелодии в размер и безмензурни. Разграничава видовете двуглас в пиринската област, както при пеене, така и при свирене. 	Работа в часа	
33	17		Упражнение	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава по тембър и на външен вид изучените музикални инструменти 		<p>За пеене: „Китчице, буйна лобода“ „Ръчай, поръчувай моме“</p> <ul style="list-style-type: none"> Разпознава тембъра на тамбура, зурна, тъпан, тарамбука и джура гайда. 	Практическа дейност	
34	17		Упражнение	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава метрума на музика в 5/8, 7/8 а, 7/8 б, 9/8 а – в песни и инструментални мелодии 		<p>За пеене: „Ах, мори моме“</p> <p>За слушане: Ширто, Джангурица, Арап.</p> <ul style="list-style-type: none"> Определя метрум и размер и изпълнява неравноделен размер 7/8а и 7/8б. Възпроизвежда метрум и ритъм в размер 9/8а. 	Практическа дейност	
35	18	Проект фолклорни области	Наблюдение, посещение	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава метрума на музика в 5/8, 7/8 а, 7/8 б, 9/8 а – в песни и инструментални мелодии от училищния репертоар. 		<p>Песни и произведения по темата</p> <ul style="list-style-type: none"> Разпознава и анализира основни типични белези на музикалния фолклор от Тракия, Пирин, Родопите в песен, танц и инструментална музика. Посочва границите и илюстрира изучаваните музикалнофолклорни 	Работа по проект – индивидуално или групово оценяване	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
36	18	Проект фолклорни области	Наблюдение, посещение	<ul style="list-style-type: none"> Знае основни начини за търсене, събиране, съхранение, обработка и разпространение на музикална информация. 		<p>области с характерни примери за песни, танци, инструменти, обреди, изпълнители.</p> <ul style="list-style-type: none"> Танцува според възможностите си хора от родопска, тракийска и пиринска фолклорни области. 	Работа по проект – индивидуално или групово оценяване	

ВТОРИ УЧЕБЕН СРОК

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
37	19	Струнни дърпащи инструменти	Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава по тембър и на външен вид инструментите музикални инструменти. 	Струнни дърпащи инструменти	<p>За слушане: „Арабеска“ – Кл. Дебюси, Астурия – Исак Албенис</p> <ul style="list-style-type: none"> Разпознава струнни дърпащи инструменти по външен вид и по тембър. Наблюдава и коментира участието на струнните инструменти в определена музикална творба. 	работа в час	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
38	19	Клавишни музикални инструменти	Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава по тембър и на външен вид клавишните музикални инструменти. 	клавишни инструменти	<p>За слушане: „Тарантела“ – Горан Брегович</p> <ul style="list-style-type: none"> Умее да слуша музика с определени задачи. Наблюдава и коментира участието на клавишните инструменти в определена музикална творба. 	работа в час	
39	20	Музикални инструменти	Обобщение	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава по звучност и състав различни оркестри, определя принадлежност на музикални инструменти към установените в практиката видове и групи. 	Групи музикални инструменти	<p>Репертоарни песни</p> <ul style="list-style-type: none"> Разпознава по тембър и на външен вид изучените групи музикални инструменти. 	Писмено изпитване	
40	20	Проверка на знанията по музика	Междинно равнище			<p>Диагностициране знанията и уменията на учениците, свързани с овладяването на ключови понятия, знания и умения.</p>	Музикален тест	
41	21	Фолклорен обреден календар	Упражнение	<ul style="list-style-type: none"> Познаване на смисъла и значението на кукулорите като основен фолклорен обред от календарния цикъл Открива метрична пулсация и я свързва със съответна схема. 	кукулори	<p>За слушане: „Кукерски танц“ – В. Казанджиев, „Кукерски танц“ – Иван Варимезов</p>	Практическа дейност	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
42	21	Трети март	Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> • Пее според възможностите си „Химн на Република България“. • Коментира ролята на изразните средства в музиката. • Пресъздава характера на песента при изпълнение. • Различава по състав и тембър изучаваните инструментални и вокални състави. 	химн видове оркестри марш	<p>За пеене: „Мила Родино“ – химн на Република България</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пее според възможностите си песента. • Следва указанията на учителя, реагира на диригентските жестове в музикално-изпълнителската дейност. • Изпълнява други песни свързани с Националния празник – 3 март изрязва лични предпочитания. 	работа в час	
43	22	Вокални състави	Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> • Различава по състав и тембър изучаваните инструментални и вокални състави. • Наблюдава повторието и контраста в проста двуделна форма. 		<p>За пеене: „Сен Мартен“, „На поле брезичка растяла“, Хор на момчетата, Гусла, Полифония Аква-Делия Космически гласове</p>	работа в часа	
44	22	Формата в музиката	Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> • Знае принципите формообразуване и ги открива в подходяща музика. • Знае особеностите на проста триделна форма. 	Проста триделна форма	<p>За пеене: „Хич не ми пука“ – Х. Агасян, За слушане: „Валс минутка“ – Шопен, „Танцуващата котка“ – Лерой Андерсон</p> <ul style="list-style-type: none"> • Открива и проследява принципите на формообразуване, наблюдава повторието контраста в проста триделна форма. 	работа в часа	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
45	23	Форма на в музиката – рондо	Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> Знае принципите на формообразуване в рондото и ги открива в подходящата музика. 	Рондо форма	<p>За пеене: „Лунна пътека“ – Ж. Янкулова</p> <p>За слушане: „Радецки марш“ – Щраус</p> <ul style="list-style-type: none"> Пее според възможностите си песента. Следва указанията на учителя, реагира на диригентските жестове в музикално-изпълнителската дейност. Наблюдава повторението и контрастата в рондо форма. 	работа в часа	
46	23	Формата в музиката	Обобщение	<ul style="list-style-type: none"> Умее да слуша музика с определени задачи. Познава принципите в музиката в изучавани музикални форми 		<p>За пеене: „Лунна пътека“ – Ж. Янкулова</p> <p>репертоарни песни</p> <ul style="list-style-type: none"> Пресъздава характера на песента при изпълнение. Изразява предпочитания към друг песенен репертоар. Анализира музика в различни музикални форми. 	Текущо оценяване	
47	24	Вокални и инструментални състави	Наблюдение	<ul style="list-style-type: none"> Знае основни начини за търсене, събиране, съхранение, обработка и разпространение на музикална информация. 		<p>Репертоарни песни и произведения по темата</p> <ul style="list-style-type: none"> Подбира подходяща музика за изпълнение на танци. Познава и използва компютъра като система за възпроизвеждане и запис на звук. Записва музика на дигитален носител Наблюдава, коментира, изказва мнение, участва в посещение на репетиция, концерт и др. 	Работа по проект – индивидуално или групово оценяване	
48	24		Наблюдение	<ul style="list-style-type: none"> Знае по състав и тембър изучаваните инструменти и вокални състави. 				

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
49	25	Първите български композитори	Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> Знае имената на първите български композитори и ги свързва с изучавани произведения. 	Емануил Манолов	<p>За пеене: “Рано рани” – Ем. Манолов</p> <p>За слушане: „Каква мома видях мамо“</p> <ul style="list-style-type: none"> Определя и анализира изразните средства, коментира ги в слушана или изпълнява музика 	работа в часа	
50	25		Упражнение	<ul style="list-style-type: none"> Знае имената на първите български композитори и ги свързва с изучавани произведения. 	Маестро Г. Атанасов	<p>За пеене: “Царят на певците” – М. Г. Атанасов</p> <p>За слушане: „По райските долини“</p> <ul style="list-style-type: none"> Участва в обсъждането на различни музикални произведения. Изражава емоционално преживяване при изпълнението на песни, при слушането на музика от първите български композитори. 		
51	26		Упражнение	<ul style="list-style-type: none"> Знае имената на първите български композитори и ги свързва с изучавани произведения. 	Добри Христов Ал. Морфов	<p>За пеене: “Родна реч” – Д. Христов</p> <p>За слушане: „Дамян танец води“</p>	Практическа дейност	
52	26		Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> Различава по състав и тембър симфоничния оркестър. Различава принципите в музиката в изучаваните музикални форми. 	Никола Атанасов Симфоничен оркестър Рондо форма	<p>За слушане: Симфония № 1, 4 част</p>	работа в часа	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
53	27	Първите български композитори	Обобщение	<ul style="list-style-type: none"> • Пее според възможностите си „Химн на св. Кирил и Методий.“ • Изразява лично отношение, мнение и предпочитание към репертоарните песни. • Пее според възможностите си три песни от първите български композитори. 	Панайот Пипков	<p>За пеене: “Химн на Св. Кирил и Методий” – Панайот Пипков</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пее според възможностите си песента. • Следва указанията на учителя, реагира на диригентските жестове в музикално-изпълнителската дейност. • Пресъздава характера на песента при изпълнение. • Изразява предпочитания към друг песенен репертоар. • Посочва конкретни творби, свързани с 24 май 	Текущо оценяване	
54	27	Изнесена среда	Проект Първите български композитори	<ul style="list-style-type: none"> • Познава съвременни комуникационни канали за реализация на музикална продукция в публичната сфера. • Знае основни начини за търсене, събиране, съхранение, обработка и разпространение на музикална информация. 		<p>Песни и произведения подходящи за темата на проекта</p> <ul style="list-style-type: none"> • Търси, събира, съхранява, обработва и разпространява на музикална информация свързана с творчеството на първите български композитори. 	Работа по проект – индивидуално или групово оценяване	
56	28	Фолклорен обреден календар	Преговор	<ul style="list-style-type: none"> • Познаване на смисъла и значението на лазаруването като основен фолклорен обред от календарния цикъл и празника Великден. 	Лазаруване	<p>За пеене: „Ой Лазаре“, „Чий са тези дворове“</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пее, слуша, коментира музика и музикално-изразни средства, свързани с обряда • Търси и събира информация за празника в родния край. 	Практическа дейност	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
57	29		Упражнение	<ul style="list-style-type: none"> Открива метрична пулсация и я свързва със съответна схема Разпознава метрума на музика в 5/8, 7/8 а, 7/8 б, 9/8 а – в песни и инструментални мелодии от училищния репертоар. 	Цветница	<p>За пеене: “Провикна се здравец”</p> <ul style="list-style-type: none"> Пее според възможностите си песента. Следва указанията на учителя, свързани с промяната на метрума. Разпознава наричания и народни песни, свързани с изучаваните обреди 	Практическа дейност	
58	29		Упражнение	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава метрума на музика в 5/8, 7/8 а, 7/8 б, 9/8 а – в песни и инструментални мелодии от училищния репертоар. Разпознава наричания и народни песни, свързани с изучаваните обреди. 	Великден	<p>За пеене: “Зана ми мома хубава”</p> <ul style="list-style-type: none"> Пее според възможностите си песента. Следва указанията на учителя, реагира на диригентските жестове в музикално-изпълнителската дейност. Пресъздава характера на песента при изпълнение.. 	Текущо оценяване	
59	30	Химн на Европейския съюз	Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> Знае „Химн на Европа“. 	Химн	<p>За пеене: „Химн на Европейския съюз“, „Химн на будителите“, „Химн на РБ”</p> <p>За слушане: IV част, Девета симфония от Л. ван Бетовен</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнява по слух и по графичен запис изучаваните ритмични групи и тонови стойности. Пресъздава характера на песента при 	работа в часа	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
60	30	24 Май	Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> Знае „Химн на Св. Кирил и Методий“, „Химн на Европа“, „Химн на Република България“. Коментира ролята на изразните средства в музиката от различни жанрове и стилове. Открива пулсация на 2, 3 и 4. 	Химн Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост	<p>За пеене: „Химн на Св. св. Кирил и Методий“, м. П. Пипков, т. С. Михайловски</p> <ul style="list-style-type: none"> Пее според възможностите си песните. Следва указанията на учителя, реагира вън диригентските жестове в музикално-изпълнителската дейност. Пресъздава характера на песента при изпълнение. Изразява предпочитания към друг песенен репертоар 	работа в часа	
61	31	Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост	Наблюдение Проект „Химните на България“	<ul style="list-style-type: none"> Познава съвременни комуникационни канали за реализация на музикална продукция в публичната сфера. 		<p>За пеене: песни по избор произведени по избор</p> <ul style="list-style-type: none"> Пее песни, свързани с 24 май. Изпраща музикална информация по електронна поща. 	Работа по проект – индивидуално или гупово оценяване	
62	31	Наблюдение		<ul style="list-style-type: none"> Познава съвременни комуникационни канали за реализация на музикална продукция в публичната сфера. 		<p>Песни и произведения по избор</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпраща музикална информация по електронна поща. 	Практическа работа	
63	32	Популярна музика	Нови знания	<ul style="list-style-type: none"> Знае имената на поне двама представители на българската популярна 		<p>За пеене: „Междучасие“ – песен от репертоара на Васил. Найденов</p> <ul style="list-style-type: none"> Пее според възможностите си песента 	работа в часа	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
				<ul style="list-style-type: none"> музика и ги свързва с тяхна репертоарна песен. Знае три имена на композитори на песни от училищния репертоар. 		<ul style="list-style-type: none"> Пее по избор песен от училищния и/или извънучилищния репертоар. 		
64	32	Автор, изпълнител	Нови знания		репертоар автор на текст композитор изпълнител	<p>За пеене: „Ваканция“ – Х. Агасян</p> <ul style="list-style-type: none"> Пее според възможностите си песните. Следва указанията на учителя, реагира на диригентските жестове в музикално-изпълнителската дейност. Пресъздава характера на песента при изпълнение. 	работа в часа	
65	33	Автентичен и обработен фолклор	Упражнение	<ul style="list-style-type: none"> Импровизира съпровод върху песен. Знае три имена на композитори на песни и инструментални произведения от училищния репертоар. 		<p>За пеене: „Дена слиза от горица“</p> <p>За слушане: „Дена слиза от горица“ – обработка Д. Къшева</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнява емоционално песента в двата варианта- автентичен и обработен. Следва указанията на учителя за изпълнение на обработката. 	Практическа работа	
66	33	Танците в творчеството на композиторите	Преговор			<p>За пеене: „Ваканция“ – Х. Агасян</p> <p>За слушане, Ритмично движение – П. Владигеров, Ръченица – Л. Пипков, Валс – Шостакович, Увертюра – оперета „Прилепът“ – Й- Щраус</p> <ul style="list-style-type: none"> Пее песента и използва различни варианти на изпълнение. 	Текущо оценяване	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
67	34	Какво научих в 5 клас	Изходно равнище	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава характерни метрични явления , безмензурност. Разпознава метрума на музика в 5/8, 7/8 а, 7/8 б, 9/8 а – в песни и инструментални мелодии от училищния репертоар. Знае основни формообразуващи принципи в музиката и ги открива в изучавани музикални форми и творби. Изпълнява според възможностите си пет песни от училищния репертоар – авторски и народни, както и „Химн на Европа”, „Химн на Св. Кирил и Методий”, „Химн на Република България”. Разграничава народна и авторска музика в училищния репертоар. Ориентира се в характерните особености на музиката на изучаваните фолклорни области. 	<ul style="list-style-type: none"> Знае имената на поне двама представители на българската популярна музика и ги свързва с тяхна репертоарна песен. Разграничава народна и авторска музика в училищния репертоар. Ориентира се в характерните особености на музиката на изучаваните фолклорни области. 	<p>Открива основни формообразуващи принципи в изучавани музикални форми и творби.</p> <p>Изпълнява според възможностите си пет песни от училищния репертоар – авторски и народни, както и „Химн на Европа”, „Химн на Св. Кирил и Методий”, „Химн на Република България”.</p> <p>Коментира изразните средства в слушана или изпълнявана музика.</p> <p>Открива по състав и тембър изучаваните инструментални състави – симфоничен оркестър, духов оркестър, струнен оркестър, оркестър от народни инструменти.</p> <p>Знае имената на поне двама представители на българската популярна музика и ги свързва с тяхна репертоарна песен.</p> <p>Разграничава народна и авторска музика в училищния репертоар.</p> <p>Ориентира се в характерните особености на музиката на изучаваните фолклорни области.</p>	<p>диагностика на изходно равнище на достигането на компетентностите като ачаквани резултати по програмата</p>	

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
68	34	Концерт любими песни и произведения	Преговор	<ul style="list-style-type: none"> • Различава по състав и тембър изучаваните инструментални състави – симфоничен оркестър, духов оркестър, струнен оркестър, оркестър от народни инструменти. • Знае имената на поне двама представители на българската популярна музика и ги свързва с тях на репертоарна песен. • Разграничава народна и авторска музика в училищния репертоар. • Ориентира се в характерните особености на музиката на изучаваните фолклорни области. • Знае да слуша музика с определени задачи. • Знае специфични отношения между творец и изпълнител във фолклора, в професионалната музика и в любителската практика. 		Песни по желание Произведения по желание Изражава предпочитания и изпълнява по избор песен от училищния и /или извънучилищния репертоар.	Практическа дейност	

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ МУЗИКА
ЗА V КЛАС
(ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)**

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по музика в прогимназиален етап е насочено към овладяване на базисни знания, умения и отношения, свързани със спецификата на музикалното изкуство във всичките му разнообразни прояви и с изграждането на музикалноизпълнителски, музикалноаналитични, когнитивни, социални, творчески и други компетентности у ученика, в контекста на задължителните ключови компетентности за учене през целия живот съобразно Европейската референтна рамка.

В музикалнообразователния процес по музика в пети клас се създават условия за по-нататъшно развитие на музикалните способности като съществен фактор за пълноценно общуване с музиката и успешно реализиране на музикалните дейности. В хода на учебната работа се развиват уменията за работа в екип, съобразяване с мненията на другите, стимулират се креативно поведение и интерес към начините за търсене, съхранение и разпространение на музикална информация.

Акцентът се поставя върху знания за българския фолклор и българското професионално творчество след Освобождението, знания за музикалните форми, жанрове и принципи на формообразуване, както и умения за разпознаване, сравняване и интегрирането им в другите области на образователния процес.

Посочените в учебната програма теми за нови знания не бива да се обвързват с ред и последователност на урочната единица, а да бъдат въведени във всеки от часовете чрез подходящ художествен музикален материал.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ	
Области на компетентност	
Музикална практика; музициране, възприемане на музика	<ul style="list-style-type: none"> • Пее според възможностите си авторски или народни песни по избор от училищния репертоар, както и „Химн на Европа”, „Химн на Република България“ и „Химн на Св. Св. Кирил и Методий“. • Изразява лични предпочитания и изпълнява по избор песен от училищния и/или извънучилищния репертоар. • Възпроизвежда ритъм по слух и по графичен запис. • Импровизира съпровод върху песен и/или инструментален откъс. • Пее по слух според възможностите си две теми от изучавани музикални произведения и ги свързва със съответната творба и автор. • Разпознава по характерна музика изучавани в съответния клас танци и танцува според възможностите и желанията си някои от тях.
Музика и съвременни информационни технологии	<ul style="list-style-type: none"> • Познава съвременни комуникационни канали за реализация на музикална продукция в публичната сфера. • Знае основни начини за търсене, събиране, съхранение, обработка и разпространение на музикална информация.
Елементи на музикалната изразност	<ul style="list-style-type: none"> • Коментира ролята на изразните средства в музиката от различни жанрове и стилове. • Разпознава по звучност и състав различни оркестри, определя принадлежност на музикални инструменти към установените в практиката видове и групи. • Разпознава характерни метрични явления – безмензурност. • Разпознава метрума на музика в 5/8, 7/8а, 7/8б, 9/8а – в песни и инструментални мелодии от училищния репертоар. • Изпълнява по слух и по графичен запис изучаваните ритмични групи и тонови стойности.
Музикални жанрове и форми	<ul style="list-style-type: none"> • Знае основни формообразувачи принципи в музиката и ги открива в изучавани музикални форми и творби от училищния репертоар.
Музика, култура, общество	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава фолклорна музика и коментира обреди от различни фолклорни области в България, включително от своя регион. • Знае имена първите български композитори и изпълнява песни от тях. • Познава и коментира популярни понятия и термини, свързани с традиционното и съвременното функциониране на музиката.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
<p>1.Тема: ПЕЕНЕ НА ПЕСНИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява според възможностите си пет песни от училищния репертоар - авторски и народни, както и „Химн на Европа”, „Химн на Св. Кирил и Методий“, „Химн на Република България“. • Разпознава слухово, свързва автор с творба, има усет за метрум и ритъм. • Изразява лични предпочитания и изпълнява по избор песни от училищния и/или извънучилищния репертоар. • Изпълнява подражателно две теми от изучавани музикални произведения и ги свързва със съответната творба и автор. • Пресъздава характера на песента при изпълнение. • Синхронизира изпълнението си със съпровода и общата звучност и реагира на указанията и диригентските жестове на учителя. 	
<p>2.Тема: СЛУШАНЕ НА МУЗИКА</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Умее да слуша музика с определени задачи. • Проследява изразните средства в подходящи музикални творби, коментира ролята им и ги използва като слухова опора при разпознаване. • Проследява принципите на формообразуване и ги открива в подходяща музика. • Разпознава по характерна мелодия най-малко два откъса от репертоара за слушане. • Разпознава по характерна музика най-малко два танца. 	

<p>3. Тема: ЕЛЕМЕНТИ НА МУЗИКАЛНАТА ИЗРАЗНОСТ</p> <p>3.1. Музикални изразни средства</p> <p>3.2. Размери: равноделни – 2, 3 и 4 временни, неравноделни – 5, 7а, 7б, 9а временни</p> <p>3.3. Безмензурна музика</p> <p>3.4. Основни групи музикални инструменти</p> <p>3.5. Инструментални състави</p> <p>3.6. Вокални състави – мъжки хор, женски хор, детски хор, народен хор</p> <p>3.7. Ритмични групи</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Знае значението на изразните средства, коментира ги в слушана или изпълнявана музика. • Използва изразните средства - ритъм, мелодия, темпо, тембър, метрум, динамика, като ориентир при разпознаването на музикална творба. • Открива пулсация на 2, 3 и 4. • Открива двувременни и тривременни дялове в неравноделни метруми. • Определя размерите и изпълнява правилно 5, 7а, 7б, 9а. • Съзнава липсата на метрична пулсация. • Различава безмензурна мелодия от метрически организирана. • Разпознава по тембър и на външен вид изучените музикални инструменти. • Отнася музикалните инструменти към съответните групи - струнни, духови, ударни и клавишни. • Различава по състав и тембър изучаваните инструментални състави – симфоничен оркестър, духов оркестър, струнен оркестър, оркестър от народни инструменти. • Различава по състав и тембър изучаваните вокални състави. • Разпознава ритмични групи по графично изображение. • Изпълнява по слух и по графичен запис изучаваните ритмични групи и тонови трайности. 	<p>ритъм метрум мелодия темпо тембър динамика</p> <p>равноделни размери неравноделни размери безмензурност</p> <p>оркестър</p>
<p>4.Тема: МУЗИКАЛНИ ЖАНРОВЕ И ФОРМИ</p> <p>4.1. Повторение и контраст като формообразуващи принципи</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Знае действието на формообразуващи принципи повторение и контраст. • Наблюдава повторението и контраста в проста двуделна, проста триделна форма, рондо и сюита. 	<p>проста двуделна форма проста триделна форма</p>

<p>4.2. Музикални форми</p> <p>4.3. Музикални жанрове</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Отразява музикалните форми със свои графични символи. • Познава характерни белези на музикалните жанрове, принципите за редуване на частите на сюитата. 	<p>рондо сюита</p>
<p>5. Тема: БЪЛГАРСКА НАРОДНА МУЗИКА</p> <p>5.1. Музикално-фолклорни области – Тракия, Пирин, Родопите</p> <p>5.2. Фолклорна музика и обредност Колела, Сурва, Кукери, Лазаруване, Великден</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Знае основни типични белези на музикалния фолклор от Тракия, Пирин, Родопите. • Посочва границите и илюстрира изучаваните музикално-фолклорните области с характерни примери за песни, танци, инструменти, обреди, изпълнители. • Изразява свои предпочитания към музика от различни региони и аргументира избора си. • Разграничава право хоро, пайдущко хоро, ръченица и дайчово хоро в подходящи примери. • Знае смисъла, значението и спецификата на основни фолклорни обреди от календарния цикъл. • Разпознава наричания и народни песни, свързани с изучаваните обреди. 	<p>автентичен фолклор орнамент двуглас</p> <p>обред обреден календар</p>
<p>6. Тема: МУЗИКА И ОБЩЕСТВО</p> <p>6.1. Първите български композитори</p> <p>6.2. Популярна музика и популярна култура</p> <p>6.3. Фолклорна музика</p> <p>6.4. Музиката на официалните празници</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Знае имената на първите български композитори и ги свързва с изучавани в клас произведения. • Пее според възможностите си три песни от първите български композитори. • Знае имената на поне двама представители на българската популярна музика и ги свързва с тяхна репертоарна песен. • Разграничава народна и авторска музика в училищния репертоар. • Знае три имена на композитори на песни и инструментални произведения от училищния репертоар. • Ориентира се в характерните особености на музиката на изучаваните фолклорни области. • Разграничава оригинален от обработен фолклор. • Посочва конкретни творби, свързани с Нова година, Трети март, 24 май, 1 ноември. 	<p>репертоар автор на текст композитор изпълнител</p> <p>ХИМН</p>

6.5. Автор и изпълнител	<ul style="list-style-type: none"> Знае специфичните отношения между творец и изпълнител във фолклора, в професионалната музика и в любителската практика. 	
7. Тема: МУЗИКА, ДВИЖЕНИЕ, ТАНЦ 7.1. Многообразието на танците 7.2. Танците ръченица, право хоро, пайдушко хоро, дайчово хоро, валс в творчеството на композиторите.	<ul style="list-style-type: none"> Усеща метричната пулсация и характера на музиката като жанрови белези. Дава примери за присъствието на изучаваните танцови жанрове в ежедневието и в празника на хората. Открива танците (ръченица, право хоро, пайдушко хоро, дайчово хоро, валс) в творчеството на композиторите. Танцува според възможностите си валс, право хоро, ръченица. Подбира подходяща музика за изпълнение на танц. Познава и използва компютъра като система за възпроизвеждане и запис на звук. Записва музика на дигитален носител. Изпраща музикална информация по електронна поща. 	
8. Тема: МУЗИКА И СЪВРЕМЕННИ ТЕХНОЛОГИИ	<ul style="list-style-type: none"> Познава и използва компютъра като система за възпроизвеждане и запис на звук. Записва музика на дигитален носител. Изпраща музикална информация по електронна поща. 	

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишен брой часове за изучаване на предмета в V клас - 68 часа

Препоръчително разпределение на часовете

За нови знания	35%
За упражнявания	30%
За преговор	10%
За обобщение	5%
За наблюдение в извънучилищна обучаваща среда а) наблюдение в изнесена музикално-творческа среда: - посещения на репетиция на музикална формация (хор, оркестър, вокално-инструментален ансамбъл) в културна институция б) наблюдение на жива звукова среда: - екскурзия сред природата	15%
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво)	5%

СПЕЦИФИЧНИ ФОРМИ И МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки (от устни, от писмени, от практически изпитвания)	60%
Оценки от контролни и от класни работи	15%
Оценки от други участия (работа в час, изпълнение на домашни работи, на лабораторни упражнения, работа по проекти и др.)	25%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Спецификата на музикалнообразователния процес създава условия за придобиване на ключовите компетентности:

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
Компетентности в областта на българския език	<ul style="list-style-type: none"> ✓ формулиране на мнение при изпълнение и възприемане на музиката; ✓ търсене на понятия за определяне характера на музикалното произведение; ✓ описване на звукови картини; ✓ обсъждане на текстове на песни; ✓ обогатяване речника на учениците.
Умения за общуване на чужди езици	<ul style="list-style-type: none"> ✓ използване на понятия на чужд език от музиката в практически музикални дейности; ✓ четене на текстове на песни на чужди езици; ✓ обогатяване речника на учениците, свързан с чуждия език.
Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите	<ul style="list-style-type: none"> ✓ прилагане на математически модели и закономерности при осмислянето на по-важните елементи на музикалната изразност – изразни средства; ✓ прилагане на графични модели и закономерности при онагледяването на музикални форми и жанрове; ✓ участие в музикални дейности във връзка със звукоизобразителната същност на музиката, теми, посветени на различни (природни обекти и явления, сезони, животни, планини, реки и др.);
Дигитална компетентност	<ul style="list-style-type: none"> ✓ използване на дигитална звуковъзпроизвеждаща техника и съвременни музикални инструменти в обучението по музика; ✓ търсене, събиране, обработване на информация, в т.ч. и музикална, използвайки съвременните информационни технологии и интернет ресурси; ✓ използване софтуер за запис и възпроизвеждане на музика.

<p>Умения за учене</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ следване на указания за музикално-изпълнителска дейност; ✓ планиране на собствената дейност в групово музициране; ✓ сравняване на различни музикални произведения, обобщаване, групиране по определен признак; ✓ самостоятелно събиране и използване на информация при поставени задачи в дейности в изнесена обучаваща среда – звуците в природата; ✓ посещение на репетиция на музикална формация (хор, оркестър, вокално-инструментален ансамбъл) в културна институция.
<p>Социални и граждански компетентности</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ участие в обсъждането на различни музикални произведения; ✓ участие в групова учебна дейност, свързана с изява на толерантност към различните мнения и предпочитания, толерантност към различните възможности на съучениците, търпимост, уважение и подкрепа в процеса на груповото музициране; ✓ участие в екипи за работа по учебни проекти по музика с интердисциплинарен характер.
<p>Инициативност и предприемчивост</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ участие в музикални изяви, свързани с календарните празници, отбелязвани в класната стая и в училището: коледни, новогодишни, пролетни празници, патронен празник на училището, завършване на учебната година и др.; ✓ проява на толерантност към други мнения и интерпретации.
<p>Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ изразяване на емоционалното преживяване при изпълнението на песни, при слушането на музика и общуването с българския музикален и танцов фолклор; ✓ подбиране на музика за отбелязването на български празници, свързани с обредния календар (Коледа, сурвакари, кукери, лазарки), класови и общоучилищни празници; ✓ наблюдаване на музикалнотворческа среда чрез посещение на репетиция на вокална формация (вокална група, детски хор и др.), посещение на репетиция на инструментална формация.
<p>Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ слушане и изпълнение на музикални произведения, свързани с адекватното поведение на човека в природата, на улицата, у дома и на обществени места за опазване на човешкото здраве, оценяване значението на природосъобразния начин на живот; ✓ наблюдения на жива звукова среда при посещение на зоопарк, градски парк и др.

Интегративните връзки между музиката и останалите учебни предмети се осъществяват чрез общи проблеми, теми и понятия, работа по проекти, упражнения в компютърен кабинет. Интеграцията с останалите изкуства и с другите предмети, чрез които се придобиват ключови компетентности, съдейства за изграждане на цялостна и единна представа за света и разкриване на общи закономерности в историческото и съвременното развитие.

ТЕМА: ОТНОВО Е 15-ТИ

Урок № 1 – 2/стр.3 – стр.4

Музикален материал:

За пеене: „Отново е 15-ти“ – музика Хайгашод Агасян

За слушане: „Отново е 15-ти“ – музика Хайгашод Агасян

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за упражнение, за проверка на знанията – диагностика

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
	<ul style="list-style-type: none"> • Правила при пеене и слушане на музика	<ul style="list-style-type: none"> • Пее групово или самостоятелно. • Пресъздава характера на песента. • Изразява предпочитания към друг песенен репертоар. • Следва указанията на учителя, реагира на диригентските жестове в музикално-изпълнителската дейност.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване. • Разучаване на песента „Отново е 15-ти“ от Хайгашод Агасян.
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Художествена работа: „Отново е 15-ти“ от Хайгашод Агасян – предложение за разделяне по групи.
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> • За слушане – музикални примери свързани със задачите на стр. 4.
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Песен по желание на учениците.

ТЕМА: ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА

Урок № 3/стр. 5 – стр. 6

Музикален материал:

За пеене: „Отново е 15-ти“ – музика Хайгашод Агасян

За слушане: „Отново е 15-ти“ – музика Хайгашод Агасян

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за преговор

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
мелодия	<ul style="list-style-type: none"> • Знае ролята на изразните средства в музиката от различни жанрове и стилове.	<ul style="list-style-type: none"> • Коментира ролята на изразните средства в музикалното произведение.

тембър		• Участва в обсъждането на музикалното произведения
--------	--	---

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и разучаване „На моста на Авиньон“ • Работа по стр. 5 – упражняване на понятията мелодия, гама, ноти. • За слушане „Птичарник“ от Камий Сен – Санс. Работа по въпросите от стр. 6. • Художествена работа: „Отново е 15-и“ – солисти, съпровод.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА

Урок № 4/стр. 7 – стр. 11

Музикален материал:

За пеене: „Тема с вариации“ – В. А. Моцарт, „Как всичко се върти“ – Ж. Янкулова

За слушане: из балета „Ромео и Жулиета“ – Сергей Прокофиев, „Валс-фантазия“ – М. И.

Глинка, Танго – „Роксан“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за преговор

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Ритъм	• Знае ролята на изразните средства в музиката от различни жанрове и стилове.	• Коментира ролята на изразните средства в музикалното произведение.
Метрум		• Участва в обсъждането на музикалното произведения

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и художествена работа „На моста на Авиньон“ • Работа по стр. 7 • Разучаване: „Тема с вариации“ – Моцарт, работа по задачите на стр. 8 • Работа по групи – Ритмично упражнение № 1 • Разучаване на „Как всичко се върти“ – Ж. Янкулова.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: РАВНОДЕЛНИ РАЗМЕРИ

Урок № 5/стр. 8 – стр. 12

Музикален материал:

За пеене: „Тема с вариации“ – Моцарт, „Как всичко се върти“ – Ж. Янкулова, „Празнична песен“ – Милена Добрева

За слушане: из балета „Ромео и Жулиета“ – Сергей Прокофиев, „Валс-фантазия“ – М. И. Глинка, Танго – „Роксан“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Размер	• Знае ролята на изразните средства в музиката от различни жанрове и стилове.	• Пресъздава характера на песните.
Ритъм		• Емоционално преживява изпълнението на песните.
Метрум		

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	• Разпяване с Тема с вариации – В. А. Моцарт. Изпълнение с ритмичен съпровод. • Работа по Ритмично упражнение № 1 • Разучаване на „Празнична песен“ – М. Добрева, работа по въпросите от стр. 12 • Художествена работа „Как всичко се върти“ – Ж. Янкулова • Разучаване на Ритмично упражнение № 2
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: НЕРАВНОДЕЛНИ РАЗМЕРИ

Урок № 6/стр. 13

Музикален материал:

За пеене: „Тудоро ле, черноока“, „Тема с вариации“ – Моцарт, „Как всичко се върти“ – Ж. Янкулова, „Празнична песен“ – Милена Добрева

За слушане: „Тудоро ле черноока“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Размер	• Знае ролята на изразните средства в музиката от различни жанрове и стилове.	• Пресъздава характера на песните.
Ритъм		• Емоционално преживява изпълнението на песните.
Метрум		

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	• Разпяване и изучаване на „Тудоро ле, черноока“ • Работа по задачите от стр. 13
Основна част	20–35 минути	• Художествена работа: „Празнична песен“ – М. Добрева, съпоставяне на равноделни и неравноделни размери
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	• „Тема с вариации“ – В. А. Моцарт. Изпълнение с ритмичен съпровод. Изпълнение като канон.
Рефлексия	2–4 минути	• Работа по ритмичен Пример № 1 • Работа по ритмичен Пример № 2

ТЕМА: ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА

Урок № 7/стр. 14 – стр. 15

Музикален материал:

За пеене: „Бабина игра“, „Тудоро ле, черноока“, „Празнична песен“ – Милена Добрева

За слушане: „Полетът на бръмбара“ – Н. Римски-Корсаков, „Приспивна песен“ – В. А. Моцарт, „Разходка“ из „Картини от една изложба“ – М. Мусоргски, „Ехо“ – Орландо ди Ласо

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
темпо динамика Мелодия, ритъм, тембър, метрум	• Знае ролята на темпото и динамиката в слушани музикални творби.	• Анализира принципите на формообразуване и ги открива в подходяща музика. • Разпознава по характерна мелодия от репертоара за слушане.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	

Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и изучаване на „Бабина игра“ – Кр. Милетков • За слушане: произведенията от стр.14 и стр. 15. • Въвеждане на понятията темпо и динамика • Художествена работа: „Празнична песен“ – М. Добрева. • Художествена работа: „Как всичко се върти“ – Ж. Янкулова • Предложения за подходяща динамика на песните, избор на темпо, подходящо за разкриване на изразните възможности на песните.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: БЪЛГАРСКИ МУЗИКАЛЕН ФОЛКЛОР.

РОДОПСКА ФОЛКЛОРНА ОБЛАСТ

Урок № 8/стр. 16 – стр. 19

Музикален материал:

За пеене: „Рипни Калинке“, „Тудоро ле, черноока“,

За слушане: „Излел е Дельо хайдутин“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Орнамент, безмензурност	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява според възможностите си народни песни 	<ul style="list-style-type: none"> • Илюстрира чрез песен, танц и мелодия характерните особености на родопската народна музика
Размери – равноделни и неравноделни	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава характерни метрични явления – безмензурност. • Открива пулсация на 2 и на 3. 	

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и художествена работа: „Тудоро ле черноока“ • За слушане: „Излеле е Дельо хайдутин“ – въвеждане в темата за фолклора и Родопската област • Изучаване на „Рипни Калинке“. Предложение за съпровод. • Песен по избор на учениците.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: БЪЛГАРСКИ МУЗИКАЛЕН ФОЛКЛОР.

РОДОПСКА ФОЛКЛОРНА ОБЛАСТ

Урок № 9/стр. 20 – стр. 21

Музикален материал:

За пеене: „А бре юначе камътно“, „Рипни Калинке“

За слушане: „Бела съм, бела, юначе“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Орнамент, безмензурност	• Изпълнява според възможностите си народни песни	• Илюстрира чрез песен, танц и мелодия характерните особености на родопската народна музика
Размери – равноделни и неравноделни	• Разпознава характерни метрични явления – безмензурност. • Открива пулсация на 2 и на 3.	

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	• Разпяване и художествена работа „Рипни, Калинке“ • За слушане: „Бела съм, бела, юначе“ – характерни народни инструменти. • Разучаване на „А бре юначе камътно“. Предложение за съпровод. • Песен по избор
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: БЪЛГАРСКИ МУЗИКАЛЕН ФОЛКЛОР.

РОДОПСКА ФОЛКЛОРНА ОБЛАСТ

Урок № 10/стр. 20 – стр. 21

Музикален материал:

За пеене: „Черешка е цвет цветила“, „А бре юначе камътно“, „Рипни Калинке“

За слушане: народни хора и инструменти

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Орнамент, безмензурност	• Разпознава характерните музикални инструменти в родопската фолклорна област	• Коментира музиката на родопските хора и изразява предпочитания.
Размери – равноделни и неравноделни	• Определя размерите и изпълнява правилно 5/8, 7/8 а, 7/8б, 9/8 а.	• Изпълнява чрез танцови движения родопски хора.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и художествена работа “А бре, юначе” • За слушане: родопски хора, определяне на размери и схеми. • Разучаване на „Черешка е цвет цветила“. • За пеене и изпълнение със съпровод: „Рипни, Калинке“.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: БЪЛГАРСКИ МУЗИКАЛЕН ФОЛКЛОР.

РОДОПСКА ФОЛКЛОРНА ОБЛАСТ

Урок № 11/стр. 19 – стр. 22

Музикален материал:

За пеене: „Черешка е цвет цветила“, „А бре юначе камътно“, „Рипни Калинке“

За слушане: „Бела съм, бела юначе“, „Излел е Дельо хайдутин“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Орнамент, безмензурност	• Разпознава характерните музикални инструменти в родопската фолклорна област	• Коментира музиката на родопските хора и изразява предпочитания.
Размери – равноделни и неравноделни	• Определя размерите и изпълнява правилно 5/8, 7/8 а, 7/8б, 9/8 а.	• Изпълнява чрез танцови движения родопски хора.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	

Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и художествена работа „А бре юначе“ • За слушане: „Излеле е Дельо хайдутин“ и „Бела съм, бела, юначе“ – безмензурна музика • Художествена работа „Черешка е цвет цветила“ – предложения за съпровод. • За пеене и изпълнение със съпровод: „Рипни Калинке“.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ДЕН НА НАРОДНИТЕ БУДИТЕЛИ

Урок № 12/стр. 23

Музикален материал:

За пеене: „Ден на народните будители“ – Красимир Милетков

За слушане: „Химн на народните будители“ – Добри Христов

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Ден на будителите	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва конкретни творби, свързани с Първи ноември 	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява според възможностите си песента, като се ръководи от съпровода, общата звучност и указанията на учителя; като се стреми да пресъздаде ритъма, метрума, темпото.
Празниците в живота на хората	<ul style="list-style-type: none"> • Знае основни начини за търсене, събиране, съхранение, обработка и разпространение на музикална информация 	

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване „На моста на Авиньон“ или „Тема с вариации“ • Разучаване и художествена работа: „Ден на народните будители“ – определяне на характер и настроение • За слушане: „Химн на народните будители“ – Добри Христов – въпросите от стр. 23 • Художествена работа: „Празнична песен“ – Милена Добрева
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ФОРМАТА В МУЗИКАТА. ЕДНОДЕЛНА ФОРМА

Урок № 13/стр. 24 – стр. 25

Музикален материал:

За пеене: „На поле брезичка растяла“, „Ден на народните будители“ – Красимир Милетков

За слушане: Симфония № 4, IV част – П. И. Чайковски

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Музикална форма Едноделна форма Тема на музикално произведение	<ul style="list-style-type: none"> • Знае принципите на формообразуване и ги открива в подходяща музика	<ul style="list-style-type: none"> • Открива простата едноделна форма в музикална творба.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и изучаване на „На поле брезичка растяла“ • Работа по стр. 24 – извеждане на понятията форма в музика и едноделна форма • За слушане: Симфония № 4 – Чайковски – от стр. 24, • Пример за друга репертоарна песен в едноделна форма – „На моста на Авињон“ • Художествена работа „Ден на народните будители“ – солисти, групи
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ФОРМАТА В МУЗИКАТА. ПРОСТА ДВУДЕЛНА ФОРМА

Урок № 14/стр. 25 – стр. 26

Музикален материал:

За пеене: „Сен Мартен“, „На поле брезичка растяла“, „Ден на народните будители“ – Красимир Милетков

За слушане: Чардаш – Монти, Симфония № 94, II част

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Музикална форма	<ul style="list-style-type: none"> • Знае принципите на формообразуване и ги открива в подходяща музика	<ul style="list-style-type: none"> • Открива проста двуделна форма в музикална творба. • Наблюдава повторението и контраста в проста двуделна форма

Проста двуделна форма	<ul style="list-style-type: none"> • Свързва определена музика с графични символи. • Анализира принципите на формообразуване и ги открива в подходяща музика.
-----------------------	---

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с разучаване на „На поле брезичка растяла“ • Преговор – форма в музиката и проста едноделна форма • Разучаване „Сен Мартен“ – работа по въпросите на стр. 25 • За слушане: Чардаш – Монти • За слушане: Симфония № 94 – Хайдн, преговор на понятията мажор и минор • Ритмичен съпровод на тема от Симфония № 94 – Хайдн • Художествена работа „Ден на народните будители“, „Празнична песен“ или друга по избор.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: УДАРНИ МУЗИКАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ

Урок № 15 – 16/стр. 27 – стр. 29

Музикален материал:

За пеене: Тема с вариации – Моцарт, „Сен Мартен“, „Бабина игра“ – Красимир Милетков
За слушане: Ансамбъл „Полиритмия“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания, за упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Динамика, тембър	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава по тембър и на външен вид ударни музикални инструменти. 	<ul style="list-style-type: none"> • Наблюдава и коментира участието на ударните инструменти в определена музикална творба.
Ударни инструменти	<ul style="list-style-type: none"> • Отнася ударни музикалните инструменти към съответните подгрупи – с определена височина и без височина. 	

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	

Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с изучаване на Тема с вариации, работа като канон, изпълнение и със съпровод • Представяне на ударните музикални инструменти – групи. • За слушане: Ансамбъл „Полиритмия“ • Ритмичен съпровод на тема от Симфония № 94 – Хайдн – преговор • Изучаване и работа по групи на Етюд за ударни музикални инструменти. • Художествена работа „Бабина игра“ – предложения за съпровод с ударни инструменти.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ДУХОВИ МУЗИКАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ

Урок № 17 – 18/стр. 30 – стр. 31

Музикален материал:

За пеене: „Празнична песен“, „Как всичко се върти“

За слушане: фрагменти от „Концерт за кларинет и оркестър“, „Концерт за обой и оркестър“, „Концерт за флейта и оркестър“, „Концерт за тромпет и оркестър“, „Концерт за валдхорна и оркестър“, „Картини от една изложба“ – „Бидло“, Увертюра към операта „Леката кавалерия“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания, за упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Дървени духови инструменти	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава по тембър и на външен вид духови музикални инструменти. 	<ul style="list-style-type: none"> • Наблюдава и коментира участието на духовите инструменти в определена музикална творба.
Медни духови инструменти	<ul style="list-style-type: none"> • Отнася ударни музикалните инструменти към съответните подгрупи. 	

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване със „Сен Мартен“ • Представяне на духовите музикални инструменти – по групи. • Изучаване и работа по групи на Етюд за ударни музикални инструменти. • Художествена работа: „Празнична песен“, „Как всичко се върти“, „Ден на народните будители“.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ДУХОВ ОРКЕСТЪР

Урок № 19/стр. 32

Музикален материал:

За пеене: „Парят на певците“ – Маестро Георги Атанасов,

За слушане: „Съдбата нам е отредила“ – М. Г. Атанасов, Пайдушко хоро – Дико Илиев

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Духов оркестър	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава по звучност и състав различни оркестри, определя принадлежност на музикални инструменти към установените в практиката видове и групи.	<ul style="list-style-type: none"> • Коментира ролята и значението на духовият оркестър в музикално-изпълнителската практика и бита.
Дървени духови инструменти Медни духови инструменти Ударни инструменти		<ul style="list-style-type: none"> • Анализира изразните средства за постигане на музикално-художествена представа.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и художествена работа на „Царят на певците“ • Представяне на композитора Маестро Георги Атанасов
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> • За слушане: „Съдбата нам е отредила“ – М. Г. Атанасов и Пайдушко хоро – Дико Илиев с въпросите от стр. 32
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Работа по групи на Етюд за ударни музикални инструменти. • Художествена работа на репертоарни песни.

ТЕМА: ТРАКИЙСКА ФОЛКЛОРНА ОБЛАСТ

Урок № 20/стр. 33 – стр. 34

Музикален материал

За пеене: „Либели ми са лъгали“, „Бре де се е чуло, видяло“

За слушане: „Женала е дюлбер Яна“, изпълнения на гайда, кавал, гъдулка

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Равноделни и неравноделни размери Безмензурна	<ul style="list-style-type: none"> Изпълнява според възможностите си народни песни от училищния репертоар. Открива пулсация на 2, 3 и 4. 	<ul style="list-style-type: none"> Илюстрира чрез песен, танц и мелодия характерните особености на тракийската народна.
Право хоро Пайдушко хоро Ръченица	<ul style="list-style-type: none"> Особености на песни и размери 	

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> Разпяване и разучаване на „Либели ми са лъгали“ За слушане: „Женала е дюлбер Яна“ Разучаване на „Бре, де се е чуо, видяло“ Художествена работа по песента – съпровод. Творческа задача – съчиняване на мелодия.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ТРАКИЙСКА ФОЛКЛОРНА ОБЛАСТ

Урок № 21/стр. 34 – стр. 36

Музикален материал:

За пеене: „Бре, де се е чуло, видзяло“, „Либели ми са лъгали“, „Бре де се е чуло, видяло“

За слушане: изпълнения на гайда, кавал, гъдулка

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало**Тип на урока:** за упражнение**Компетенции на учениците:**

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Равноделни и неравноделни размери Безмензурна	<ul style="list-style-type: none"> Изпълнява според възможностите си народни песни от училищния репертоар. Открива пулсация на 2, 3 и 4. 	<ul style="list-style-type: none"> Илюстрира чрез песен, танц и мелодия характерните особености на тракийската народна.
Гайда, гъдулка, кавал, Народен оркестър	<ul style="list-style-type: none"> Особености на песни и размери, народни инструменти 	<ul style="list-style-type: none"> Пее според възможностите си народни песни по избор от училищния репертоар

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	

Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	• Разпяване с „Бре, де се е чуло, видяло“. Художествена работа – ритмичен съпровод
Основна част	20–35 минути	• За слушане: изпълнения на кавал, гайда, гъдулка
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	• Разучаване на „Събрали са се момите“
Рефлексия	2–4 минути	• Художествена работа по песента – съпровод – „Либели ми са лъгали“ • Творческа задача – съчиняване на мелодия.

ТЕМА: ТРАКИЙСКА ФОЛКЛОРНА ОБЛАСТ

Урок № 22/стр. 37

Музикален материал

За пеене: „Синджир бяло Раде“,

За слушане: „Прочу се Странджа планина“, нестинарско хоро

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Равноделни и неравноделни размери Безмензурна	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява според възможностите си народни песни от училищния репертоар. • Открива пулсация на 2, 3 и 4. 	<ul style="list-style-type: none"> • Изразява отношение към фолклора на Странджа. Коментира уникалните фолклорни практики
Нестинари Размери и хора	<ul style="list-style-type: none"> • Пее според възможностите си народни песни по избор от училищния репертоар 	<ul style="list-style-type: none"> • Определя и разграничава типичните белези на фолклора от Странджа. • Танцува според възможностите си право хоро, ръченица и др.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	• За слушане: „Прочу се Странджа планина“ – особености на песните
Основна част	20–35 минути	• Разпяване и разучаване на „Синджир бяло Раде ле“ – определяне на размер
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	• За слушане: Нестинарско хоро – особености на странджанските обичаи.
Рефлексия	2–4 минути	• Художествена работа – солисти, съпровод на песни от Тракийската фолклорна област.

ТЕМА: ТРАКИЙСКА ФОЛКЛОРНА ОБЛАСТ

Урок № 23/стр. 38

Музикален материал

За пеене: „Снощи си минах, мале ле, край селото“ „Синджир бяло Раде“,

За слушане: Буенек, „Ярешко хоро“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Равноделни и неравноделни размери Безмензурна	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява според възможностите си народни песни от училищния репертоар. • Открива пулсация на 2, 3 и 4.	<ul style="list-style-type: none"> • Изразява отношение към фолклора на Странджа. Коментира уникалните фолклорни практики
Нестинари Размери и хора	<ul style="list-style-type: none"> • Пее според възможностите си народни песни по избор от училищния репертоар	<ul style="list-style-type: none"> • Определя и разграничава типичните белези на фолклора от Странджа. • Танцува според възможностите си право хоро, ръченица и др.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване със „Синджир бяло Раде ле“ • Разучаване и художествена работа „Снощи си минах, мале ле, край селото“
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> • За слушане: Буенек, „Ярешко хоро“ – определяне на размери, и инструменти. • Художествена работа – солисти, съпровод на песни от Тракийската фолклорна област.
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ФОЛКЛОРЕН ОБРЕДЕН КАЛЕНДАР. КОЛЕДА

Урок № 24/стр. 39 – стр. 40

Музикален материал

За пеене: „Нанко болярино“, коледарски песни,

За слушане: Коледарско хоро

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Коледа Коледари	<ul style="list-style-type: none"> Изпълнява според възможностите си народни песни от училищния репертоар. Открива пулсация на 2, 3 и 4. 	<ul style="list-style-type: none"> Анализира и събира коледарски песни и наричания от родния край..
Празничен календар	<ul style="list-style-type: none"> Пее според възможностите си народни песни по избор от училищния репертоар 	<ul style="list-style-type: none"> Описва Коледа, Бъдни вечер и коледуването

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> Разпяване и разучаване на песента „Нанко, болярино“ Колида – коледуване
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> За слушане: Коледарско хоро – въпрос на стр. 40.
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> Разучаване на коледарска благословия. Задача за творческа работа – съчиняване на мелодия по зададен текст – стр. 40
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> Други коледарски песни

ТЕМА: РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО

Урок № 25/стр. 41

Музикален материал

За пеене: „Рождество Христово“ „Нанко болярино“, коледарски песни,

За слушане: „Елате всички предани“, „Пързаяне с шейна“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: преговор

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Зимни празници	<ul style="list-style-type: none"> Знае популярни коледни песни от различни страни. 	<ul style="list-style-type: none"> Пее емоционално коледни песни от цял свят.
Празничен календар		<ul style="list-style-type: none"> Изразява отношение към празника чрез лично предпочитание на песни

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> Разпяване и художествена работа на песента „Нанко, болярино“ Коледа – коледуване – разговор с учениците.

Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разучаване на „Рождество Христово“ – Добри Христов • „Рождество Христово“ – какъв празник е, кой, кога и как празнува – преговор. • За слушане: „Елате всички предани“ и „Разходка с шейна“ • Задача за творческа работа – съчиняване на мелодия по зададен текст – стр. 40 • По желание – коледни песни от различни страни.
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: СУРВАКАРИ

Урок № 26/стр. 41 – стр. 42

Музикален материал

За пеене: „Бяла Коледа“ – Стефан Диомов, „Рождество Христово“ – Добри Христов, „Нанко болярино“, коледарски песни,

За слушане: „Дунавско хоро“ – Дико Илиев

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: преговор

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Зимни празници Празничен календар	<ul style="list-style-type: none"> • Обобщаване на знания свързани със същността на обредите Коледа и сурвакане чрез характерни примери. 	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява според възможностите си коледни песни, като се ръководи от съпровода, общата звучност и указанията на учителя; като се стреми да пресъздаде характера им.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Сурвакари – наричане, припомняне на празника. Сравняване с коледарите и техните наричания. • Художествена работа на песента „Нанко, болярино“ – пеене със запяване и отпяване. • Разучаване на „Бяла Коледа“ – Стефан Диомов, настроение, музикална форма. • Художествена работа: „Рождество Христово“ – Добри Христов, характер, музикална форма • За слушане: „Дунавско хоро“ – Дико Илиев – определяне на размер и схема
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: НОВОГОДИШЕН КОНЦЕРТ

Урок № 27 – 28/стр. 39 – стр. 42

Музикален материал

За пеене: „Бяла Коледа“ – Стефан Диомов, „Рождество Христово“ – Добри Христов, „Нанко болярино“, коледарски песни,

За слушане: Дунавско хоро – Дико Илиев, „Елате всички предани“, „Разходка с шейна“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: наблюдение – проект

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Зимни празници	<ul style="list-style-type: none"> • Знае основни начини за търсене, събиране, съхранение, обработка и разпространение на музикална информация.	<ul style="list-style-type: none"> • Песни и произведения по избор от училищния и извънучилищния репертоар.
Празничен календар	<ul style="list-style-type: none"> • Знае конкретни творби, свързани с Коледа и Нова година.	

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Съставяне на концертна програма с репертоарни песни и произведения свързани със зимните празници
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Включване на песни и произведения от извънучилищния репертоар.
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Включване на съчинени от учениците песни по темата.
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Изготвяне на сценарий и записване на музиката на диск. • Репетиция на програмата и представянето ѝ пред публика.

ТЕМА: СЮИТА

Урок № 29 – 30/стр. 43

Музикален материал

За пеене: „Бяла Коледа“ – Стефан Диомов,

За слушане: сюита „Аладин“ – Карл Нилсен, Бадинера из Сюита № 2 – Й. С. Бах

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания, за упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
сюита	<ul style="list-style-type: none"> Знае същността на понятието сюита чрез наблюдаване действието на формообразуващите принципи повторение и контраст. 	<ul style="list-style-type: none"> Коментира формообразуващите принципи за редуване на частите на сюитата и характерни белези. Слуша, наблюдава, анализира части на сюита.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> Разпяване и художествена работа „Бяла Коледа“ Сюита – същност
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> За слушане: Сюита „Аладин“ – Карл Нилсен – 1, 2 и 7 част Задача към учениците – какво знаят за Аладин? – препратка към анимационния филм, могат да чуят песента от филма и по желание да я разучат и изпълняват заедно с клипа.
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> Преговор на „Празнична песен“, с определяне на музикална форма.
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> За втория учебен час може да се постави задача на учениците да си припомнят песни от репертоара им в клас, които са танцови и да съставят сюита. Идеи са сюита има поставен и в книгата за учителя. За слушане: „Баднера“ – Й. С. Бах

ТЕМА: СТРУННИ МУЗИКАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ

Урок № 31/стр. 44

Музикален материал

За пеене:

За слушане: Дивертименто – В. А. Моцарт, Соната за виола – Й. Брамс, „Лебедът“ и „Слонът“ из „Карнавал на животните“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Струнни лъкови инструменти	<ul style="list-style-type: none"> Определя принадлежност на музикални инструменти към установените в практиката видове и групи. 	<ul style="list-style-type: none"> Наблюдава и коментира участие на струнните инструменти в определена музикална творба.
Струнен оркестър	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава по тембър и на външен вид изучените музикални инструменти. 	

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с „Тема с вариации“ – Моцарт. Изпълнение като канон и със съпровод. • За слушане: „Дивертименто“ – В. А. Моцарт – струнен оркестър, струнни лъкови инструменти. • За слушане: – фрагменти от произведения илюстриращи тембъра на струнните лъкови инструменти. • Музикална загадка слушане: 1 част от сюита „Аладин“ • Творческа задача – да съставят сюита от три части на тема „Светът е музика“
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ПИРИНСКА ФОЛКЛОРНА ОБЛАСТ

Урок № 32/стр. 45 – стр. 46

Музикален материал

За пеене: „Еленко, моме маленко“

За слушане: „Планино, Пирин“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало**Тип на урока:** за нови знания**Компетенции на учениците:**

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Пирински двуглас Неравноделни размери, схеми	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознаване на основни типични белези на музикалния фолклор от Пирин 	<ul style="list-style-type: none"> • Илюстрира чрез песен, танц и мелодия характерните особености на пиринската народна музика

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и изучаване на „Еленко, моме маленко“ – 1-2 глас, анализ на двугласа • Определяне на размер 7/8 б и запиването му със схема. • За слушане „Планино Пирин“ – особености на звученето, темпо, размер, изпълнители.

Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> Извеждане на особености на пиринските песни. Изпълнение на тракийска и родопска песен – сравнителен анализ на особеностите на песните от различните фолклорни области.
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ПИРИНСКА ФОЛКЛОРНА ОБЛАСТ

Урок № 33 – 34/стр. 45 – стр. 48

Музикален материал:

За пеене: „Китчице, буйна лобода“, „Ръчай, поръчувай моме“, „Еленко, моме маленко“, „Ах, мори моме“

За слушане: изпълнение на народни инструменти от пиринския край Ширто хоро, Арап, Джангурица, Малешевско хоро

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Пирински двуглас Неравноделни размери, схеми Тамбура, зурна, гайдаджура, тарамбука, тъпан	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава по тембър и на външен вид изучените музикални инструменти 	<ul style="list-style-type: none"> Определя метрум и размер и изпълнява неравноделен размер 7/8а и 7/8б. Възпроизвежда метрум и ритъм в размер 9/8а

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> Разпяване и художествена работа „Еленко, моме маленко“ За слушане: инструменти от Пирин/пирински хора. Определяне на тембър/темпо, размери и схеми на броене
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> Извеждане на особености на пиринските инструменти и хора. Художествена работа на песните от пиринската фолклорна област. Изпълнение на песни със съпровод на детски музикални инструменти/ръце, крака.
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ФОЛКЛОРНИ ОБЛАСТИ. РОДОПСКА, ТРАКИЙСКА И ПИРИНСКА

Урок № 35 – 36

Музикален материал:

За пеене: народни песни от фолклорните области

За слушане: хора и инструменти от фолклорните области

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: наблюдение, посещение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Фолклорни области – Тракия, Пирин, Родопите – песни, инструменти, хора, обичаи, изпълнители.	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава по тембър и на външен вид изучените музикални инструменти • Разпознава метрума на музика в 2/4, 5/8, 7/8 а, 7/8 б, 9/8 а – в песни и инструментални мелодии от училищния репертоар. • Знае основни начини за търсене, събиране, съхранение, обработка и разпространение на музикална информация. 	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава и анализира основни типични белези на музикалния фолклор от Тракия, Пирин, Родопите в песен, танц и инструментална музика. • Танцува според възможностите си хора от родопска, тракийска и пиринска фолклорни области

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Работа по групи: Съставяне на концертна програма свързана с фолклорните области
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Включване на песни, хора и изпълнения на народни инструменти емблематични за всяка една област.
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Посещение на репетиция, концерт на фолклорен ансамбъл/ хор/ оркестър.
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Оформяне на програмата като проект и представяне пред публика на проектите

ТЕМА: МЕЖДИНЕН ТЕСТ

Урок № 37

Музикален материал:

За пеене: репертоарни песни

За слушане: музикален материал, съобразен с въпросите от теста

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за упражнение, за проверка на знанията – диагностика

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
	<ul style="list-style-type: none"> • Диагностициране знанията и уменията на учениците, свързани с овладяването на ключови понятия, знания и умения 	

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Провеждане на тест – междинно ниво – има предложени въпроси в книгата за учителя. • Ако остане време – изпълнение на репертоарни песни по желание.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: КУКЕРИ

Урок № 38/стр. 49

Музикален материал:

За пеене: народни песни от различни фолклорни области, обичаи

За слушане: „Кукерки танц“ – Иван Варимезив, „Кукерски танц“ из „Картини от България“

– Васил Казанджиев

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало**Тип на урока:** за упражнение**Компетенции на учениците:**

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
кукери	<ul style="list-style-type: none"> • Познаване на смисъла и значението на кукерите като основен фолклорен обред от календарния цикъл 	<ul style="list-style-type: none"> • Открива метрична пулсация и я свързва със съответна схема

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с „Нанко, болярно“ – преговор на обичая коледуване, размер, метрум, танц • Преговор на обичая Сурвакане. • Въвеждан на Кукерите

Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> • За слушане: Кукерски танц – Иван Варимезов и Кукерски танц – Васил Казанджиев. Отговор на въпросите на стр. 49 • Изпълнение на песни от различните фолклорни области
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: КЛАВИШНИ МУЗИКАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ

Урок № 39/стр. 50

Музикален материал:

За пеене: „Лунна пътека“ – Ж. Янкулова, Сен Мартен, Тема с вариации – В. А. Моцарт

За слушане: „Тарантела“ – Горан Брегович, „Валс – минутка“ – Фр. Шопен

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Клавишни музикални инструменти	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава по тембър и на външен вид клавишните музикални инструменти 	<ul style="list-style-type: none"> • Наблюдава и коментира участието на клавишните инструменти в определена музикална творба.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване Тема с вариации – Моцарт-едногласно, като канон, със съпровод • Художествена работа – Сен Мартен • За слушане: „Тарантела“ – Горан Брегович • Художествена работа „Лунна пътека“ – Ж. Янкулова, солисти, група, съпровод с детски музикални инструменти
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ТРЕТИ МАРТ

Урок № 40/стр. 51

Музикален материал:

За пеене: „На моста на Авиньон“, Химн на Република България – Цветан Радославов, „Празнична песен“ – М. Добрева

За слушане: Химн на Република България – Цветан Радославов, възрожденски песни, песни подходящи за празника

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Химн	• Пее според възможностите си „Химн на Република България“.	• Пресъздава характера на песента при изпълнение.
Видове оркестри	• Различава по състав и тембър изучаваните инструментални и вокални състави.	• Коментира ролята на изразните средства в музиката
Марш		

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	• Разпяване с „На моста на Авиньон“ • За слушане: Химн на Република България – извеждане на понятието химн, коментар по въпросите на стр. 51 • Изпълнение на химна на училището/града. • За пеене и слушане учени възрожденски песни – преговор • Художествена работа – „Празнична песен“ – М. Добрева
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: СТРУННИ ДЪРПАЦИ ИНСТРУМЕНТИ

Урок № 41/стр. 52

Музикален материал:

За пеене: „На моста на Авиньон“, Химн на Република България – Цветан Радославов, „Празнична песен“ – М. Добрева,

За слушане: „Арабеска“ – Клод Дебюси, „Астурия“ – Исак Албенис

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Струнни дърпащи инструменти	• Разпознава по тембър и на външен вид изучените музикални инструменти.	• Наблюдава и коментира участието на струнните инструменти в определена музикална творба.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	

Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с „На моста на Авињон“ • Художествена работа: „Лунна пътека“ – Ж. Янкулова, „Празнична песен“ • За слушане – „Арабеска“ и „Астурия“ • Художествена работа – репертоарни песни
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: МУЗИКАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ

Урок № 42

Музикален материал:

За пеене: репертоарни песни по избор

За слушане: произведения, илюстриращи групите музикални инструменти

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Струнни дърпащи инструменти	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава по тембър и на външен вид изучените групи музикални инструменти 	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава по звучност и състав различни оркестри, определя принадлежност на музикални инструменти към установените в практиката видове и групи.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на репертоарни песни • Работа по групи – всяка група ученици посочват на работен лист музикалните инструменти от групата, за която трябва да разкажат, посочват слушани в час произведения, залепят картинки/снимки на инструментите и др. • Представяне на направените в час обобщения
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ПРОСТА ТРИДЕЛНА ФОРМА

Урок № 43/стр. 53

Музикален материал:

За пеене: „На поле брезичка растяла“, „Сен Мартен“, „Хич не ми пука“ – Х. Агасян

За слушане: „Валс – минутка“ – Фредерик Шопен, „Танцуващата котка“ – Лерой Андерсон

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Тема Едноделна форма Проста двуделна форма Проста триделна форма	<ul style="list-style-type: none"> • Знае принципите формообразуване и ги открива в подходяща музика. • Знае особеностите на проста триделна форма 	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и проследява принципите на формообразуване, наблюдава повторението контраста в проста триделна форма.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Преговор на понятията – тема, музикална форма, принципи на формообразуване
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с „На поле брезичка растяла“. • Разучаване и художествена работа „Хич не ми пука“ – Х. Агасян
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> • За слушане: Валс – минутка“ – Фр. Шопен и отговор на въпросите към пиесата
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> • За слушане „Танцуващата котка“ – “Л. Андерсон – отговор на въпросите. • Преговор проста двуделна форма, художествена работа „Сен Мартен“.

ТЕМА: РОНДО ФОРМА

Урок № 44/стр. 54 – стр. 55

Музикален материал:

За пеене: „Лунна пътека“, „Хич не ми пука“ – Х. Агасян

За слушане: „Радецки марш“ – Йохан Щраус – баща

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Рондо форма	<ul style="list-style-type: none"> • Знае принципите формообразуване и ги открива в подходяща музика. • Знае особеностите на рондо форма 	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и проследява принципите на формообразуване, наблюдава повторението контраста в рондо форма.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и художествена работа „Хич не ми пука“ – Х. Агасян • За слушане: „Радецки марш“ – Й. Щраус – баща, работа по въпросите на стр. 54 • Разучаване на ритмично рондо – упражнение. • Художествена работа – примери за песни в едноделна и двуделна форма.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: РОНДО ФОРМА

Урок № 45/стр. 54 – стр. 55

Музикален материал:

За пеене: „Лунна пътека“, „Хич не ми пука“ – Х. Агасян

За слушане: „Радецки марш“ – Йохан Щраус – баща

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало**Тип на урока:** за упражнение**Компетенции на учениците:**

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Рондо форма	<ul style="list-style-type: none"> • Знае принципите формообразуване и ги открива в подходяща музика. • Знае особеностите на рондо форма 	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и проследява принципите на формообразуване, наблюдава повторението контраста в рондо форма.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и художествена работа „Хич не ми пука“ – Х. Агасян • Разучаване на „Лунна пътека“ • Работа по ритмично рондо – упражнение. • Художествена работа – репертоарни песни
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ФОРМАТА В МУЗИКАТА

Урок № 46

Музикален материал:

За пеене: „Лунна пътека“ – Ж. Янкулова, „Хич не ми пука“ – Х. Агасян

За слушане: „Радецки марш“ – Йохан Щраус – баща, „Валс – минутка“, Чардаш – Монти

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Едноделна форма Проста двуделна форма Проста триделна форма Рондо форма	<ul style="list-style-type: none"> • Познава принципите в музиката в изучавани музикални форми. • Анализира музика в различни музикални форми.	<ul style="list-style-type: none"> • Умее да слуша музика с определени задачи. • Съставя графични модели на обозначение на всяка от изучаваните музикални форми

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Урок обобщение – работа по групи в час. Всяка група създава проект за една от изучаваните музикални форми, като посочва произведение, песен в съответната форма, графично представяне с букви и фигури, предлага репертоарна песен в съответната форма. • Идея за урока е представена в книгата за учителя.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ВОКАЛНИ СЪСТАВИ

Урок № 47/стр. 56 – стр. 57

Музикален материал:

За пеене: репертоарни песни

За слушане: Хор на момчетата, Хор „Гусла“, Ансамбъл „Полифония“, Формация „Аква-Делия“, народен хор „Космическите гласове“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Солист, дует, терцет, квартет, квинтет, хор Видове хорови формации	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира слушана и изпълнявана музика.	<ul style="list-style-type: none"> • Различава по състав и тембър изучаваните инструментални и вокални състави.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • За слушане: различни вокални формации. Учениците се запознават с вокалната музика и разновидностите ѝ на изпълнение. • Художествена работа на репертоарни песни.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ВОКАЛНИ СЪСТАВИ

Урок № 48 – 49/стр. 56 – стр. 57

Музикален материал:

За пеене: репертоарни песни

За слушане: Хор на момчетата, Хор „Гусла“, Ансамбъл „Полифония“, Формация „Аква-Делия“, народен хор „Космическите гласове“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало**Тип на урока:** за наблюдение**Компетенции на учениците:**

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Солист, дует, терцет, квартет, квинтет, хор Видове хорови формации	<ul style="list-style-type: none"> • Знае основни начини за търсене, събиране, съхранение, обработка и разпространение на музикална информация. 	<ul style="list-style-type: none"> • Познава и използва компютъра като система за възпроизвеждане и запис на звук. • Записва музика на дигитален носител • Наблюдава, коментира, изказва мнение, участва в посещение на репетиция, концерт и др.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Наблюдава репетиция или посещава концерт с участието на вокална формация. • Подбира в свободния достъп на интернет изпълнения на различни вокални формации и ги записва на дигитален носител. • Художествена работа на репертоарни песни.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ПЪРВИТЕ БЪЛГАРСКИ КОМПОЗИТОРИ

Урок № 50/стр. 58 – стр. 59

Музикален материал:

За пеене: „Рано рани“

За слушане: „Каква мома видях мамо“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Емануил Манолов, Канон Хорова китка	• Знае имената на първите български композитори и ги свързва с изучавани произведения.	• Определя и анализира изразните средства, коментира ги в слушана или изпълнява музика

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	• Запознаване с темата. • Разучаване и разпяване с „Рано рани“. • За слушане „Каква мома видях, мамо“ – хорова китка • Съставяне на „китка“ – народни песни по избор.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ПЪРВИТЕ БЪЛГАРСКИ КОМПОЗИТОРИ

Урок № 51/стр. 58 – стр. 59

Музикален материал:

За пеене: „Рано рани“

За слушане: „Каква мома видях, мамо“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Емануил Манолов, Канон Хорова китка	• Знае имената на първите български композитори и ги свързва с изучавани произведения.	• Определя и анализира изразните средства, коментира ги в слушана или изпълнява музика
Маестро Георги Атанасов		

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с „Рано рани“. Работа като канон • За слушане „По райските долини“ – преговор на темата за първите български композитори • Преговор на „Царя на певците“ – М. Г. Атанасов и „Съдбата нам е отредила“ • За пеене: песни от Емануил Манолов
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ПЪРВИТЕ БЪЛГАРСКИ КОМПОЗИТОРИ

Урок № 52/стр. 58 – стр. 59

Музикален материал:

За пеене: „Рано рани“, „Родна реч“

За слушане: „Дамян танец води“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало**Тип на урока:** за упражнение**Компетенции на учениците:**

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Емануил Манолов, Канон Хорова китка	<ul style="list-style-type: none"> • Знае имената на първите български композитори и ги свързва с изучавани произведения. 	<ul style="list-style-type: none"> • Определя и анализира изразните средства, коментира ги в слушана или изпълнява музика
Маестро Георги Атанасов Добри Христов Александър Морфов		

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с „Царят на певците“ • За пеене: – разучаване на „Родна реч“ • За слушане „Дамян танец води“ – преговор на темата за първите български композитори • „Рано рани“ – канон
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ПЪРВИТЕ БЪЛГАРСКИ КОМПОЗИТОРИ. СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР

Урок № 53/стр. 60 – стр. 61

Музикален материал:

За пеене: „Рано рани“, „Родна реч“, „Царят на певците“

За слушане: Симфония № 1, IV част – Никола Атанасов

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Емануил Манолов, Канон Хорова китка Маестро Георги Атанасов Добри Христов Александър Морфов Никола Атанасов	<ul style="list-style-type: none"> • Знае имената на първите български композитори и ги свързва с изучавани произведения. 	<ul style="list-style-type: none"> • Определя и анализира изразните средства, коментира ги в слушане или изпълнява музика
Симфоничен оркестър симфония	<ul style="list-style-type: none"> • Различава по състав и тембър симфоничния оркестър. 	<ul style="list-style-type: none"> • Различава принципите в музиката в изучавани музикални форми.
Рондо форма		

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • За слушане: Симфония № 1, IV част. Преговор на тема, рондо форма. Извеждане на знанията за симфоничен оркестър и симфония. • Преговор на първите български композитори чрез музикални загадки и изпълнение на репертоарни песни.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ФОЛКЛОРЕН ОБРЕДЕН КАЛЕНДАР. ЛАЗАРУВАНЕ

Урок № 54/стр. 62

Музикален материал:

За пеене: „Чий са тези дворове“, „Ой, Лазаре“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за преовор

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Народни обичаи	<ul style="list-style-type: none"> Познаване на смисъла и значението на лазаруването като основен фолклорен обред от календарния цикъл и празника Великден. 	<ul style="list-style-type: none"> Пее, слуша, коментира музика и музикално-изразни средства, свързани с обряда.
Пролетни обичаи – лазаруване	<ul style="list-style-type: none"> Открива метрична пулсация и я свързва със съответна 	<ul style="list-style-type: none"> Търси и събира информация за празника в родния край.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> Разпяване и разучаване на „Ой, Лазаре“. Определяне на схема, размер и хоро. Преговор на знанията за обичая лазаруване. Разучаване на „Чий са тези дворове“ – определяне на хоро, размер и схема Преговор на изучаваните през годината народни обичаи.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ФОЛКЛОРЕН ОБРЕДЕН КАЛЕНДАР. ЦВЕТНИЦА

Урок № 55/стр. 63

Музикален материал:

За пеене: „Чий са тези дворове“, „Ой, Лазаре“, „Провикна се здравец“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за упражняване

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Народни обичаи	<ul style="list-style-type: none"> Познаване на смисъла и значението на лазаруването и Цветница като основен фолклорен обред от календарния цикъл и празника Великден. 	<ul style="list-style-type: none"> Пее, слуша, коментира музика и музикално-изразни средства, свързани с обряда.
Пролетни обичаи – лазаруване, цветница	<ul style="list-style-type: none"> Открива метрична пулсация и я свързва със съответна 	<ul style="list-style-type: none"> Търси и събира информация за празника в родния край.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	

Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разучаване на „Чий са тези дворови“. • Художествена работа „Ой, Лазаре“ • Разучаване на „Провикна се здравец“ – определяне на хоро, размер и схема. • Проучване на обичая Цветница
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ФОЛКЛОРЕН ОБРЕДЕН КАЛЕНДАР. ВЕЛИКДЕН

Урок № 56/стр. 64

Музикален материал:

За пеене: „Чий са тези дворове“, „Ой, Лазаре“, „Провикна се здравец“, „Зана ми мома хубава“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Народни обичаи	<ul style="list-style-type: none"> • Познаване на смисъла и значението на лазаруването и Цветница като основен фолклорен обред от календарния цикъл и празника Великден. 	<ul style="list-style-type: none"> • Пее, слуша, коментира музика и музикално-изразни средства, свързани с обряда.
Пролетни обичаи – лазаруване, цветница, великден	<ul style="list-style-type: none"> • Открива метрична пулсация и я свързва със съответна 	<ul style="list-style-type: none"> • Търси и събира информация за празника в родния край.
Фолклорен обреден календар обред		

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разучаване и разпяване на „Зана ми мома хубава“. • Художествена работа на „Чий са тези дворови“. • Художествена работа „Ой, Лазаре“ • Художествена работа на „Провикна се здравец“ – определяне на хоро, размер и схема. • Структуриране на пените в пролетен празник на класа.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ХИМН НА ЕВРОПА

Урок № 57/стр. 65

Музикален материал:

За пеене: Химн на Европейския съюз, Химна на България, Химн на народните будители
За слушане: Симфония № 9 – Л. Ван Бетовен – „Ода на радостта“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
химн	• Знае „Химн на Европа“.	• Пресъздава характера на песента при изпълнение.
музикални форми	• Изпълнява по слух и по графичен запис изучаваните ритмични групи и тонови стойности.	• Проследява принципите на формообразуване и ги открива в подходяща музика.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	• Преговор – химн, химните, които знаем от тази учебна година • Разпяване с „Химн на народните будители“ – художествена работа. • Преговор „Химн на България“ • За слушане: „Ода на радостта“ – Бетовен • Разучаване на Химн на Европа
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ПЪРВИТЕ БЪЛГАРСКИ КОМПОЗИТОРИ

Урок № 58/стр. 66

Музикален материал:

За пеене: Химн на Св. св. Кирил Методий, Химн на Европейския съюз

За слушане: Симфония № 9 – Л. Ван Бетовен – „Ода на радостта“, „Химн на Св. св. Кирил и Методий“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Панайот Пипков, Емануил Манолов, Добри Христов Александър Морфов	• Пее според възможностите си • „Химн на Св. св. Кирил и Методий“.	• Изразява лично отношение, мнение и предпочитание към репертоарните песни.

Маестро Георги Атанасов Никола Атанасов		
Химн	• Пее според възможностите си три песни от първите български композитори	

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на уч-те по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с „Химн на Европа“ – художествена работа. • Преговор – Първите български композитори – репертоарни песни – Родна реч, Царят на певците • За слушане: „Химн на Св. св. Кирил и Методий“ – изучаване
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ПРОЕКТ – ПЪРВИТЕ БЪЛГАРСКИ КОМПОЗИТОРИ

Урок № 59

Музикален материал:

За пеене: Химн на Св. св. Кирил Методий, Царят на певците, Рано, рани, Родна реч

За слушане: Симфония № 1 – Н. Атанасов, „Каква мома видях“ – Ем. Манолов, „По райските долини“ – Ем. Манолов, „Дамян танец води“ – Ал. Морфов

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: изнесена среда

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Панайот Пипков, Емануил Манолов, Добри Христов Александър Морфов Маестро Георги Атанасов Никола Атанасов	• Познава съвременни комуникационни канали за реализация на музикална продукция в публичната сфера.	• Разпространява на музикална информация свързана с творчеството на първите български композитори

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на уч-те по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Работа в библиотека, къща-музей, читалище. Събиране и анализиране на информация по темата в т. музика – инструментална и вокална, която не е част от репертоара на петокласниците. • Създаван на нов продукт посветен на Първите български композитори.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: 24 МАЙ

Урок № 60/стр. 66

Музикален материал:

За пеене: Химн на Св. св. Кирил Методий, Царят на певците, Рано, рани, Родна реч, Химн на България, Химн на Европа

За слушане: Симфония № 1 – Н. Атанасов, „Каква мома видях“ – Ем. Манолов, „По райските долини“ – Ем. Манолов, „Дамян танец води“ – Ал. Морфов

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
24 май	• Знае „Химн на Св. св. Кирил и Методий“, „Химн на Европа“, „Химн на Република България	• Пее според възможностите си песните. • Пресъздава характера на песента при изпълнение. Изразява предпочитания към друг песенен репертоар

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	• Разпяване и художествена работа – Химн на Св. св. Кирил и Методий • Художествена работа Химн на България, Химн на Европа
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ХИМНИТЕ НА БЪЛГАРИЯ

Урок № 61 – № 62

Музикален материал:

За пеене: Химн на Св. св. Кирил Методий, Химн на България, Химн на Европа

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за наблюдение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Химните на България	• Познава съвременни комуникационни канали за реализация на музикална продукция в публичната сфера	• Пее песни, свързани с 24 май. • Изпраща музикална информация по електронна поща.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Проучва, събира, анализира и обобщава информация по темата, в. ч. и допълнителна. • Изпълнява според възможностите си наизуст „Химн на Св. св. Кирил и Методий“, „Химн на България“, Химн на Европа“ • Изпълнява и др. химни – на училище, град и пр.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ПОПУЛЯРНА МУЗИКА

Урок № 63/стр. 67

Музикален материал:

За пеене: „Междучасие“ – песен из репертоара на В. Найденов, „Детски спомен“ – из репертоара на Орлин Горанов и Кр. Димитрова

За слушане: „Междучасие“ – песен из репертоара на В. Найденов, „Детски спомен“ – из репертоара на Орлин Горанов и Кр. Димитрова

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Популярна музика Репертоар Електронни музикални инструменти	<ul style="list-style-type: none"> • Знае имената на поне двама представители на българската популярна музика и ги свързва с тяхна репертоарна песен. 	<ul style="list-style-type: none"> • Пее по избор песен от училищния и/или извънучилищния репертоар

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	1-5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Изказва мнение за същността на популярната музика. • Коментира български поп изпълнители и музикални инструменти. • За пеене и слушане: „Междучасие“ – Васил Найденов, „Детски спомен“ – Орлин Горанов, Кр. Димитрова • Песен по желание на учениците.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: АВТОР, ИЗПЪЛНИТЕЛ

Урок № 64/стр. 68

Музикален материал:

За пеене: „Междучасие“ – песен из репертоара на В. Найденов, „Детски спомен“ – из репертоара на Орлин Горанов и Кр. Димитрова

За слушане: „Детски спомен“ – из репертоара на Орлин Горанов и Кр. Димитрова

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Композитор Поет Аранжор Диригент Изпълнител	<ul style="list-style-type: none"> • Знае три имена на композитори на песни от училищния репертоар.	<ul style="list-style-type: none"> • Пее според възможностите си песните. • Следва указанията на учителя, реагира на диригентските жестове в музикално-изпълнителската дейност. • Пресъздава характера на песента при изпълнение.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	1-5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и художествена работа „Междучасие“ • Разучаване и художествена работа „Детски спомен“ • Работа по въпросите на стр. 68 – изпълнени на посочените песни.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: АВТЕНТИЧЕН И ОБРАБОТЕН ФОЛКЛОР

Урок № 65/стр. 69

Музикален материал:

За пеене: „Дена слиза от горица“, народни песни по избор /по една от фолклорна област – наизуст/

За слушане: „Дена слиза от горица“ – обработка Дочка Къшева

Цели на урока:

- Образователни–представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Автентиче фолклор Обработен фолклор	<ul style="list-style-type: none"> Импровизира съпровод върху песен. Определя размер и метрична пулсация, свързва ги с народните танци. 	<ul style="list-style-type: none"> Пее според възможностите си песните. Следва указанията на учителя, реагира на диригентските жестове в музикално-изпълнителската дейност. Пресъздава характера на песента при изпълнение.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	1-5 Минути	<ul style="list-style-type: none"> Разпяване и разучаване на „Дена слиза от горица“ Прибавяне на съпровод от детски музикални инструменти. За слушане: „Дена слиза от горица“ – обработка. Извеждане на понятието обработка. Художествена работа любими народни песни от фолклорните области.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ТАНЦИТЕ В ТВОРЧЕСТВОТО НА КОМПОЗИТОРИТЕ

Урок № 66/стр. 70

Музикален материал:

За пеене: „Ваканция“ – Х. Агасян, „Дена слиза от горица“ и др. свързани с темата

За слушане: „Ритмично движение“ – П. Владигеров, „Ръченица“ из операта „Момчил“, Валс № 2 – Шостакович, увертюра из оперетата „Прилепът“ – Й. Щраус

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за преговор

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Танци, схеми и размери	<ul style="list-style-type: none"> Импровизира съпровод върху песен. Определя размер и метрична пулсация, свързва ги с народните танци. 	<ul style="list-style-type: none"> Пее според възможностите си песните. Следва указанията на учителя, реагира на диригентските жестове в музикално-изпълнителската дейност. Пресъздава характера на песента при изпълнение.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	1-5 Минути	<ul style="list-style-type: none"> Разпяване и художествена работа „Дена слиза от горица“ Разучаване на „Ваканция“ – Х. Агасян

Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> • За слушане: „Ритмично движени“, Ръченица из операта „Момчел“, Валс № 2 – Шостакович, Увертюра и оперетата „Прилепът“. – преговор на танци, схеми и размери • Художествена работа на репертоарни песни в ритъма на ръченица, дайчово хоро, валс.
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: КАКВО НАУЧИХ В 5 КЛАС

Урок № 67 – 68

Музикален материал:

За пеене: Любими песни и произведения

За слушане: музикален материал свързан с теста – изходно ниво

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, учебни музикални дискове, електронно помагало

Тип на урока: за преговор, изходноно равнище

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Преговор	<ul style="list-style-type: none"> • Знае да слуша музика с определени задачи. • Знае специфични отношения между творец и изпълнител във фолклора, в професионалната музика и в любителската практика. 	<ul style="list-style-type: none"> • Песни по желание • Произведения по желание • Изразява предпочитания и изпълнява по избор песен от училищния и /или извънучилищния репертоар.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	1-5 Минути	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на определените от учениците репертоарни песни. • Слушане на определените от учениците любими произведения от 5 клас.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

Отново е 15-ти

текст: Анета Мутаfoва

музика: Хайгашод Агасян

Е♭ Е♭

От - но-во е пет-най-сти - звън - че - то школ-ско би - е, ог-
ди-на цвет-на ся - каш пре - вър-нал се е дво-рът на

4 А♭ Е♭ В Fm

ла-ся с`бод-ра пе-сен сут-рин - та, ед - но прек-рас-но ля-то о -
род-но - то у - чи-ли-ще се - га и грей-нал от ус-мив-ки на -

7 Fm В В7 Е♭ Е♭

ти-ва си, а ни - е, из - пра-ща-ме го с`мъ-нич-ко тъ - га. В`гра ва.
вяр-но е про-сто-рът о - къ-пан от не-бес - на си.не

11 Fm В7 Gm7 Cm7 Fm7 В7 Е♭

Би-е, би-е, би-е пак звън-че-то, то съ-буж-да по-ри-ви у - мен,

15 А♭ Е♭ С7 Fm В Е♭

а от радост тръп-не ми сър-це то - на дет-ство-то най-ху-ба-ви-я ден

На моста на Авињон

френска народна песен

Умерено

F C F C

И - ма мост в`А - ви - њон там тан - цу - ват, там тан - цу - ват

5 F C F C F

ве - сел танц в`А - ви - њон, танц във кръг, на - край с`пок - лон.

Из "Тема с вариации"

френска песен

Musical notation for the piece "Из 'Тема с вариации'". It consists of four staves of music in 2/4 time, starting with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody is simple and rhythmic, with notes on the first and second lines of the staff.

Тудоро ле, черноока

народна песен

Умерено

Musical notation for the folk song "Тудоро ле, черноока". It consists of three staves of music in 7/8 time, starting with a treble clef and a key signature of two sharps (F# and C#). The melody is accompanied by lyrics in Bulgarian.

Ту - до - ро ле_ чер-но - о - ка, чер - но - о - ка,-
7
бе - ло - ли - ка, про - да - ваш ли чер - ни - о -
12
чи,- за - ла - гаш ли гай-тан веж - ди?

Как всичко се върти

текст: Мая Дългъчева

музика: Жанина Янкулова

Умерено
Припев:

5 Го - ле - ми - те у - жас - но се - нер - ви - рат, ко - га - то гръм - не му - зи - ка - та

9 в`къ - щи. Го - ле - ми - те ра - би - рам не раз - би - рат как всич - ко се вър - ти и им се

15 връ - ща. На мо - и - те го - ди - ни, знам, пра - ба ба, на - мес - то да си

21 ме - си крот - ко хла - ба, тъй тро - па - ла хо - ра и ръ - че - ни - ци,

26 та па - да - ли па - ни - ци и лъ - жи - ци.

29 дя - до ми пък, де - то днес мър - мо - ри, бръм - чал из ма - ха - ла - та със мо

32 то - ри, и дрън - кал рок - енд - рол с`ед - на ки - та - ра, до

36 съм - ва - не по у - ли - ца - та ста - ра. За май - ка ми как - во да ви раз - ка - жа - тя

39 из - гре - ва пос - ре - ща - ла на пла - жа и чак до дет - то пя - съ - кът из -

сти - не, тан - цу - ва - ла с`гер - дан от ра - ко - ви - ни.

Празнична песен

текст Ваньо Вълчев

музика и аранжимент Милена Добрева

1. На пти - ца бя - ла - та пе - сен от не - бе - то
7 слън - чев при - лив за - ли - ва и съ - буж - да

13 сли - за при нас и пак ус - мих - нат и ве - сел
на - ши - я град, и всич - ки тър - сят щаст - ли - ви

20 ид - ва праз - нич - ни - ят час. На чай - ка вол - ни - ят
сво - я праз - ни - чен па - рад. По - ли - та дет - ска - та

28 по - лет, на мо - ре - то си - ни - ят глас, сме - хът на цвет - на - та
пе - сен, ка - то пти - ца бя - ла ле - ти, на то - зи праз - ник чу -
Припев

36 про - лет но - сят праз - нич - ни - я час. И грей - ва ве - се - ло
де - сен, я за - пей със нас и ти!

44 чу - до в'о - чи - те на всич - ки де - ца, с'пре крас - на пе - сен се

52 бу - дят ми - ли - о - ни доб - ри слън - ца. И грей - ва ве - се - ло

60 чу - до в'о - чи - те на всич - ки де - ца, с'пре крас на пе сен се
1. 2.

68 бу - дят ми ли - о - ни доб - ри слън - ца. 2. И ца, с'пре
крас на пе сен се бу - дят ми ли - о - ни доб - ри слън - ца.

Бабина игра

текст: Радой Киров

музика: Красимир Милетков

Умерено

C Dm G C G C

Свой-те ба-би, вед-нъж де-ца-та за - ве-ли в`го - ра - та. Там де - ца - та

6 Dm G C G rit. Група 1 C

бър-зо зас-па-ли, а ба-би-те си иг - ра - ли. По по - ля-на зе-ле-на ска-ча

10 Dm G Група 2 C Dm G Група 1

ба - ба Е - ле - на. Ба - ба До - на в`тре-ва - та през гла - ва се пре-мя - та. А пък

13 C Dm G Група 2 C Dm G Соло

ба-ба То-до-ра се ка - те-ри на бо-ра. На у - хо-то с`иг ли-ка ба-ба Ми-ка им ви-ка: Ха е -

17 C C Група 1 C

ла - те се-гич-ка да иг - ра - ем на жмич-ка! По по - ля - на зе - ле - на ска - ча

20 Dm G Група 2 C Dm G Група 1

ба - ба Е - ле - на. Ба - ба До - на в`тре-ва - та през гла - ва се пре-мя - та. А пък

23 C Dm G Група 2 C

ба - ба то - до - ра се ка - те - ри на бо - ра. На у хо - то с`иг ли - ка ба - ба

26 Dm G Всички C C

Ми-ка им ви-ка: Ха е - ла - те се-гич-ка да иг - ра - ем на жмич-ка

Рипни, Калинке

народна песен

Рип-ни Ка- лин- ке, да троп- ни - ме, да са пу - кат_ душ-ма - ни- не!
9
Да са пу - кат душ-ма - ни - не, хем и мой- не, хем и твой- не!

А бре юначе камътно

народна песен

Бавно

А бре ю - на- че ка-мът- но, как-ва ми - най- де_ ма-ха - но?

Черешка е цвет, цветила

народна песен

Умерено

Че-реш - ка_ е цвет, цве - ти - ла, цвет, цве - ти - ла, род, ро - ди-ла.

На поле брезичка растяла

руска народна песен

Во по - ле бе - рьо - за сто - я - ла, во по - ле куд - ра - ва - я сто -
6 Dm A A7 Dm A A7 Dm
я - ла, лю - ли, лю - ли, сто - я - ла, лю - ли, лю - ли, сто - я - ла.

Ден на будителите

Ангелина Жекова

Красимир Милетков

♩ = 96

Кой съ-буж-дал у-мо - ве - те, бра-нел бъл-гар-ско-то сло-во, та ка-то въл-шеб-но
 цве - те да раз-цъф-не то от - но - во? Знам, кни-жов-ни-ци-те ста - ри
 си-ли-те си не пес - ти - ли - с'кни-ги,вест-ни-ци,бук - ва - ри бъл-гар-ски-я дух кре-
 пи - ли. Да се зна - е, да се пом - ни, че Бъл-га-ри - я е жи - ва!
 На бу-ди-те-ли-те скром-ни бъл-га-ри-нът кит - ка сви - ва. сви - ва. *D.C.*

Сен Мартен

текст на български език: Татяна Йотова

френска песен

Умерено

За праз - ни - ка Све - ти Мар - тен ба - ра - бан на -
 ра - мих ве - сел с'мен. За праз - ни с'мен. Как сив - ря доб -
 ре на ба - ра - бан! Как сви-ря доб ре на ба - ра - бан! Пей - те със
 мен, тан-цу-вай-те с'мен и хай-де хоп! да се за-вър-тим. Пей-те със тим.

Царят на певците

текст: Цоньо Калчев

музика: Маестро Георги Атанасов

С Умерено G C G C

Пей ми, сла - ве - ю чу - дес - ни, пей, да те пос - лу - шам аз,
лю - бя твой - те слад - ки пес - ни, лю - бя звън - ки - я ти глас.

9

F C G G7 C

Detailed description: The image shows a musical score for the song 'Царят на певците'. It consists of two staves of music in 2/4 time. The first staff is in treble clef and the second in bass clef. The key signature has one sharp (F#). The tempo is marked 'Умерено'. The lyrics are written below the notes. Chords G, C, G7, and F are indicated above the notes. A measure rest of 9 is shown at the beginning of the second staff.

Либели ми са, лъгали

народна песен

Умерено

Ли - бе - ли ми са лъ - га - ли. Ра да 'й Ни - ко - ла два - ма - та.
От мал - ки дор до го - ле - ми, дор са го - ле - ми ста - на - ли.

9

Detailed description: The image shows a musical score for the song 'Либели ми са, лъгали'. It consists of two staves of music in 2/4 time. The key signature has two sharps (F# and C#). The tempo is marked 'Умерено'. The lyrics are written below the notes. A measure rest of 9 is shown at the beginning of the second staff.

Бре, де се е чуло, видяло

народна песен

Бавно

Бре, де се чу - ло, ви - дя - ло,
ер - ген за мо - ма да пла - че.

6

Detailed description: The image shows a musical score for the song 'Бре, де се е чуло, видяло'. It consists of two staves of music in 5/8 time. The key signature has one sharp (F#). The tempo is marked 'Бавно'. The lyrics are written below the notes. A measure rest of 6 is shown at the beginning of the second staff.

Събрали са се момите

народна песен

Умерено

4

Съб - ра - ли се мо - ми - те
сре - щу пе - тък да пре - даг.

Detailed description: The musical score is written on two staves in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 7/8 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables across notes. A measure rest '4' is placed at the beginning of the first line.

Синджир, бяло Раде ле

народна песен

Умерено

7

Син-джир бя - ло Ра - де - ле, Ра - де - ле,
о - ще ми пър - во лю - бе - ле лю - бе ле.

Detailed description: The musical score is written on two staves in treble clef with a key signature of one flat (Bb) and a 2/4 time signature. The melody consists of quarter and eighth notes. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables across notes. A measure rest '7' is placed at the beginning of the first line.

Снощи си минах

народна песен

Умерено

6

Сно - щи си ми - нах, ма - ле край се - ло - то,
край се - ло - то ма - ле, хар - ма - ня - та.

Detailed description: The musical score is written on two staves in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The melody consists of quarter and eighth notes. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables across notes. A measure rest '6' is placed at the beginning of the first line.

Нанко болярино

народна песен

Умерено

9
Та ту - ка ле ми - на, Нан - ко, бо - ля - ри - но,
ста - ни, ста - ни, ни - не, мла - де - ле гос - по - ди - не.

Рождество Христово

текст: Елин Пелин

музика: Добри Христов

Умерено

6
По - лу - нощ, кам - ба - ни би - ят, звън в'сту -
Ан - гел с'ра - дост от не - бе - то: "Бог ро -
де - на на
ди се" нощ ех - ти.
1. 2.
въз - вес - ти.

Еленко, моме маленко

народна песен

Бързо

5
Е - ле - ко, мо - ме ма - лен - ко,
не - о - ди кас - но за во - да.

Бяла Коледа

музика и текст: Стефан Диомов

Бързо

F C F B F C F

Бя - ла Ко-ле-да, звън звъ-ни, звъ-ни кам-ба - не, пе - е це-ли-я свят.
Бя - ла Ко-ле-да, све-тъл е гра-дът и стра-нен праз-ник ид-ва при нас.

5 C F C F C

В`мал-ки у-лич-ки гре-ят вит-ри-ни-те. Па - да, па - да сняг. Валс тан-цу-ват със

10 Dm G7 B C

ра - дост сне - жин - ки - те. Праз - ник ид - ва при

12 F B F C F

нас, звън звъ - ни кам - ба - нен, праз - ник ид - ва при нас.

Китчице, буйна лобода

народна песен

Бързо

Кит - чи - це, кит - чи - це, кит-чи-це, кит-чи-це,

7

буй-на ло - бо - да, и, кит-чи-це, кит-чи-це, буй-на ло - бо - да.

Ръчай, поръчувай, моме

народна песен

Умерено

5 Тръг-на- ло- ми лу- до- мла- до, тръг-на- ло- на- па- зар-
И към- мо- ме се об- ра- кя: Ръ- чай, по- ръ - чу- вай.

Ах, мори, моме

народна песен

Умерено

5 Ах, мо - ри, мо - ме, лиц - но у - ба - во.
Кой ти бе - я сно - щи у вас на гос - ти.

Химн на Република България

музика и текст: Цветан Радославов

Бавно

Em Am **H** Em Em Am **H** Em Em Am **H** Em **H** C
7 Гор-да Ста-ра пла-ни-на, до ней Ду-на - ва си-ней, слън-це Тра-ки - я ог-ря-ва
H C **H** Am **H** Em **H** Em D G D Em D G Am Em **H** Am Em
над Пи-ри-на пла-ме-ней, Ро-ди-но! Ми-ла Ро-ди-но, ти си зе-мен рай,
13 Am Em **H** Am **H** C **H** Am Em Am **H** 1. Em **H** Em D 2. Em
твой-та ху-бост, твой-та пре-лест, ах, те ня-мат край, Ро-ди-но! край.

Хич не ми пука

текст: Недялко Йорданов

музика: Хайгашод Агасян

C F C

А - ко тай-ствен не-познат на-вра - та - та ти по - чу - ка, ти не
мно - го те бо - ли ра - на ня - ко - я ей ту - ка, ти не

4 Am Dm G C Am Dm G

бой се смел бѣ-ди и ка - жи: "Хич не ми пу-ка, хич не ми пу-ка, хич не ми
бой се смел бѣ-ди и ка - жи: "Хич не ми пу-ка, хич не ми пу-ка, хич не ми

8 C 1. 2. Am

пу - ка!" - на-на-на - на А - ко на. И а - ко те спо-ле-ти зла бе-
пу- ка!"

12 Em F D7 G

да и не-спо-лу-ка, не у - ни-вай, смел бѣ-ди и ка - жи: "Хич не ми пу ка,

16 G C F C

хич не ми пу - ка". Хай-де да пов-то-рим пак та - зи ху - ба - ва по - у - ка не у -

19 Am Dm G C Am

ни - вай, смел бѣ - ди и ка - жи: "Хич не ми пу - ка, хич не ми

22 G G7 C C

пу - ка, хич не ми пу - ка!" - "Хич не ми пу - ка!"

Лунна пътека

текст: Мая Дългъчева

музика: Жанина Янкулова

Умерено   D   A   A⁷   D

Музикален нотен текст в 4/4 ритъм, тонален център D мажор. Текстът е на български език. Нотите са на единия регистър. Акордите са дадени над нотите. В началото на втория и четвъртия ред е поставен червен знак 'Н'. В края на четвъртия ред е поставен червен знак 'Припев:'. Текстът завършва с двойна линия.

Лу - на - та по въл - ни - те пак ри су - ва лун - на пъ - те - ка, по
6 **Н**   Em   A   D
не - я лун - ни зай - че - та тан - цу - ваг - злат - ни и ле - ки. До тях лу -
10 D   G   A
ду - ват в`пя - на - та зла - тис - та я - то дел - фи - ни бле -
14 **Н**   G   A   D   Припев:
шу - кат пе съ - чин - ки - те - мъ - нис - та в`паз - ви - те си - ви. Мо
18 G   D   C   D   A   D
ре и лу - на_   тъ - кат в`ти - ши на_   злат - на, въл - шеб - на пъ - те - ка,   как
22 G   D   C   G   A   A⁷   D
ти - хо блес - ти,   как неж - но шеп - ти   и во - ди да - ле - ко, да - ле - ко.   Как
26 G   D   C   G   A   A⁷   D
ти - хо блес - ти,   как неж - но шеп - ти   и во - ди да - ле - ко, да - ле - ко.

Канон

1. **Умерено**

музика: Емануил Манолов

Музикален нотен текст в 2/4 ритъм, тонален център D мажор. Текстът е на български език. Нотите са на единия регистър. Акордите са дадени над нотите. В началото на първия ред е поставен червен знак '1.'. В началото на втория ред е поставен червен знак '2.'. В началото на третия ред е поставен червен знак '3.'. Текстът завършва с двойна линия.

1. Ра - но ра - ни мал - ка мо - ма, ра - но ра - ни във гра - дин - ка.
9 2.
Да си бе - ре рос - но цве - те, ран бо - си - лек, жъл - та ру - жа.
17 3.
Ра - но ра - ни, ра - но ра - ни мал - ка мо - ма.

Родна реч

текст: Ран Босилек

музика: Добри Христов

A musical score for the song 'Родна реч' in G major and 2/4 time. The score consists of three staves of music with lyrics underneath. The first staff has a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The lyrics are: 'Род-на реч, о - май-на слад - ка, що зву - чи на-вред край мен, реч на ма-ма и на тат - ка, реч що мъл-вя все-ки ден. Та звън - ти ко - га то пе - я в'ра-дост при-каз - ки на не - я ба - ба ни иг - ри ех - ти, ве-чер ми ре - ди. ти - хо'. The score includes chord symbols (A, D, A, A, A, E, E, A, E, E7, A, D, D, A, D, A) and first/second endings.

Род-на реч, о - май-на слад - ка, що зву - чи на-вред край мен, реч на
ма-ма и на тат - ка, реч що
10 мъл-вя все-ки ден. Та звън - ти ко - га то пе - я в'ра-дост
при-каз - ки на не - я ба - ба
18 ни иг - ри ех - ти, ве-чер ми ре - ди.
ти - хо

Ой, Лазаре

народна песен

A musical score for the song 'Ой, Лазаре' in G major and 7/8 time. The score consists of two staves of music with lyrics underneath. The tempo is marked 'Бързо'. The lyrics are: 'Ой, Ла - за - ре, Ла - за - ре, доб - ре сто - ри, че дой - де.'. The score includes a key signature of one sharp (F#) and a 7/8 time signature.

Бързо
Ой, Ла - за - ре, Ла - за - ре,
5 доб - ре сто - ри, че дой - де.

Чий са тези дворове

народна песен

A musical score for the song 'Чий са тези дворове' in G major and 2/4 time. The score consists of one staff of music with lyrics underneath. The tempo is marked 'Умерено'. The lyrics are: 'Чий са те - зи дво - ро - ве, със чуб - ри - ца, вгра - де - ни.'. The score includes a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature.

Умерено
Чий са те - зи дво - ро - ве, със чуб - ри - ца, вгра - де - ни.

Провикна се здравец

народна песен

Умерено

5 Про - вик - на се здра - вец от гра - ди - на,
Ой - не, Дой - не гиз - да - ва де - вай - ко.

The musical score is written on two staves in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 9/8 time signature. The melody consists of quarter and eighth notes with some rests. The lyrics are written below the notes.

Зана ми мома хубава

народна песен

Умерено

6 За - на ми мо - ма ху - ба - ва,
тя за Ве - лик - ден бър - за - ла.

The musical score is written on two staves in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 5/8 time signature. The melody consists of quarter and eighth notes with some rests. The lyrics are written below the notes.

Дена слиза от горица

народна песен

Умерено

Де-на сли - за от го - ри - ца, Де-но, Де - но, мал-ка мо-ме.

The musical score is written on one staff in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The melody consists of quarter and eighth notes with some rests. The lyrics are written below the notes.

Химн на Св. св. Кирил и Методий

текст: Стоян Михайловски

музика: Панайот Пипков

Умерено

5 Вър - ви, на - ро - де въз - ро - де - ни, към свет - ла бѣд - ни - на вър
9 ви, с`кни - жов - ност - та, таз си - ла - но - ва, ъд - би - ни - те си под - но
13 ви, Вър - ви към мощ - на - та пос - ве - та, в`све - тов - ни - те бор - би вър
16 Бог ще те бла - гос - ло - ви... от ви.

Ваканция

текст: Анета Мутафова

музика: Хайгашод Агасян

Бързо

Пос - ле - ден ден звъ - не - цът би - е, ва - кан - ци - я за нас дой

5 де о - ма - я - ни_ сме всич - ки ни - е от по - лъх не - жен на мо

9 ре. От га - жа стя - гай си и ти. Ва - кан - ци - я, ва - кан - ци - я със

14 хи - ля - ди_ ли - ца, жа - ду - ва на ва - кан - ци - я, доб - ре си ни_ дош

19 ла. Ва ре си ни дош - ла. **CODA** ду - ва на ва - кан - ци - я_ доб

24 ре си ни - дош ла. Ва - кан - ци - я, ва - кан - ци - я със хи - ля - ди_ ли ца,

29 — жа - ду - ва - на_ ва - кан - ци - я доб -

32 ре си - ни дош - ла. Ва ре си ни дош - ла.

Музика за 5. клас
общообразователна подготовка
КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

Авторски колектив
Диляна Иванова Мичева
Любомира Георгиева Христова
Пепа Христова Запрянова

Редактор на издателството Ясена Христова
Предпечатна подготовка и графичен дизайн Кирил Мавров
Художник Киро Мавров
Формат 60x90/8. Печатни коли 14.
Първо издание. 2017 година
ISBN 978-619-7243-29-1

Печат: „Хеликспрес“ ЕООД, Варна, **тел.:** 052 684800
web: www.helixpress.com

Издателство „Изкуства“, 1700 София, ул. „Д-р Йордан Йосифов“ № 8Б,
тел.: 02 943 4724, 02 943 4785 **факс:** 02 943 4397
e-mail: izkustva@yahoo.com, office@izkustva.net
web: www.izkustva.net

издателство
ИЗкуства